

FENT CARREERANY

MARIA DE LA SALUT

Número 187

Any XV I

MARÇ, 2002

RUJA
A
SA

PLAÇA

Sumari

Editorial i sumari	2
Assemblea General Ordinària	3
Convocatòria d'Assemblea General Extraordinària	3
La població a Maria al segle XX	4
Conferència del professors Josep Antoni Grimalt	7
Estada al Camp d'Aprenentatge Es Palmer de Campos	7
Sa Xerradeta a Ses Tarragones amb...Joana Gelabert i Miquel Capó ...	8
Records d'infantesa	10
Sol·licitud d'Ajuda de Pere Fons	11
Lluita contra el NOMA	11
Activitats de l'Esplai: gener i febrer ..	12
Mans de Seda	13
Poema al 50è aniversari de la Casa Catalana	13
Bullit de Notícies	14
Demografia. Telèfons d'interès	16
El temps.	17
De Viatge, amb Viatges Martel	17
Les monedes i les paraules	18
Quintos i quintades	20
Horaris de misses de Pasqua	21
Els plaguicides	22
Midar mirades	23
Un polígon a Maria	23
Notícies de Ciclisme	25
Resultats de futbol	25
Club d'Escacs de Maria	26
Biblioteca Municipal	28

FOTOGRAFIES:

Magí Ferriol, Diari de Balears, Es
Rebrot, Jaume Marc Ferriol, Gaspar
Mas

EDITORIAL

Durant aquest mes, a tot l'estat espanyol, s'han produït diversos fets que han alterar el dia a dia dels nostres costums, protagonitzats per immigrants. Que si s'ha de dur el mocador pel cap, que si els pares poden vendre la filla per casar-la, que si no poden fer classe d'Educació Física perquè la seva religió ho prohibeix ...

Hi ha hagut reaccions de tot tipus que han anat des del total rebuig a la tolerància. Aquí, a casa nostra, en la qual la població immigrant creix dia rera dia, no hi ha hagut o no hem conegut fets d'aquesta mida. No podem dir que no n'hi hagi o que no en puguin passar.

Però hem de saber on som i el que ve també ho hauria de conèixer. La nostra és una societat democràtica que viu en llibertat i en igualtat entre tots els seus membres. Observar unes normes de convivència i tolerància dins aquesta societat és acceptar una disciplina lògica, dins el pluralisme i la diversitat, per viure en llibertat, sense trepitjar ningú, ni que ningú no ens trepitgi.

Acceptar unes normes no té perquè atemptar contra cap cultura, ideologia o religió. Els que vénen no poden imposar-nos les seves normes, condicions, usos ni llengua ni dir-nos com hem d'actuar i fer les coses.

Si no som forts en els oros, potser que les llibertats aconseguides amb anys de lluita i sacrifici se'n vagin en orris.

Amb el suport de:

GOVERN DE LES ILLES BALEARS

Conselleria d'Educació i Cultura
Direcció General de Política Lingüística

EQUIP DE REDACCIÓ:

Magí Ferriol Bauzà
Joan Gelabert Mas
Joan Gual Bergas
Miquel Morey Mas
Onofre Sureda Ribas

lloc web:

www.premsaforana.com/fetncarrerany

correu electrònic:

fentcarrerany@premsaforana.com

HAN PARTICIPAT EN AQUEST NÚMERO:

Antoni Fiol Morey, Miquel Oliver i Roig, Miquel Rosselló i Quetglas, Lluç Matas, Bartomeu Pastor Sureda, Guillem Mayol i Capó, Jaume Fiol, Es Rebrot, Bàrbara Moyà Sureda, Gabriel Bibiloni, Josep Ferriol, Gaspar Mas i Francesca Maria Mas Font.

EDITA: Associació Cultural FENT CARRERANY
Sant Miquel, 11 07519- Maria de la Salut

IMPRIMEIX: Gràfiques SIBA
Santa Margalida

Nº DEPÓSIT LEGAL: PM-457/1986

La redacció de Fent Carrerany
no es fa responsable de les
opinions dels qui hi escriuen

ASSEMBLEA GENERAL ORDINÀRIA DE L'ASSOCIACIÓ CULTURAL "FENT CARRERANY"

El passat dissabte dia 2 de febrer es va celebrar a Ca ses Monges l'assemblea anual de l'Associació amb el següent ordre del dia:

1. Lectura i aprovació, si s'escau, de l'acta de l'assemblea anterior.
2. Balanç de les activitats celebrades al llarg de l'any 2001.
3. Balanç econòmic any 2001
4. Previsió activitats any 2002
5. Previsió econòmica any 2002
6. Precs i preguntes.

Abans de començar l'assemblea el secretari llegí una carta del president de l'associació, Miquel Morey, absent per malaltia, en la qual manifestava que per motius personals es creia en l'obligació de manifestar a l'assemblea la seva intenció de dimitir i que es procedís a convocar una altra assemblea extraordinària per elegir una nova junta directiva, tal i com estableixen els estatuts de l'Associació. Una vegada llegida la carta el secretari anuncià que segons els estatuts, la vicepresidència assumia el càrrec provisionalment i que de l'assemblea n'havia de sortir una data per celebrar la nova elecció de la junta. Així es va fer i es va marcar la data de dia 15 de març a les vuit i mitja a Ca ses Monges, cosa que s'havia de fer pública a través de la revista.

Un cop aclarit el tema de l'assemblea extraordinària, seguí l'assemblea ordinària amb els punts de l'ordre del dia tal i com estaven marcats.

Entre els punts més destacats de l'assemblea es poden citar els que fan referència a la discussió sobre les activitats fetes, on s'evidencià la importància de fer més reunions entre els membres de la Junta per tal de coordinar millor les activitats i fer-en més si era possible. Alhora es parla de la necessitat d'augmentar les xerradetes a la revista, que són una de les seccions més seguides.

En relació als "números", el comptador presentà balanç de l'any 2001, amb les xifres següents:

Entrades: 2. 422. 212 pessetes

Sortides: 2. 163. 523 pessetes

Cal destacar dins de l'apartat d'entrades, l'augment del nombre de subscriptors i les ajudes de la Conselleria d'Educació i Cultura a les revistes que publiquen en català, cosa que ens ha proporcionat una seguretat econòmica força estable.

Dins de les previsions per a l'any 2002 s'acordà seguir amb les activitats habituals i fer una sèrie de conferències al llarg de l'any que s'aniran concretant a mesura que es puguí, augmentar el nombre d'excursions, nomenant una comissió que se'n faci càrrec i convidar tothom a fer de "corresponsals" de la revista fent arribar les notícies, fotografies, etc. que considerin oportunes als membres de la redacció.

A l'apartat de la previsió econòmica per a l'any 2002 el comptador presentà una previsió d'entrades i sortides de 2. 224. 924 pessetes, on la major va a parar a la impressió de la revista.

Amb l'apartat de precis i preguntes s'acabà l'assemblea, que va tenir, però, la seva continuïtat a Ses Tarragonas amb un bon pa amb oli per a tots els assistents.

El secretari.

CONVOCATÒRIA D'ASSEMBLEA GENERAL EXTRAORDINÀRIA

Es convoca a tots els socis i sòcies de l'Associació Cultural Fent Carrerany a l'Assemblea General Extraordinària en un únic punt d'ordre del dia: Elegir el President de l'Associació i la Junta Directiva.

Serà a Ca Ses Monges el proper dia 15 de març, a les 20,30 hores en primera convocatòria i a les 21 hores, en segona convocatòria.

La presidenta, Antònia Vicens

LA POBLACIÓ A MARIA AL SEGLE XX

Bartomeu Pastor Sureda

Els canvis demogràfics experimentats als darrers cinquanta anys, així com les seves causes i conseqüències ens han portat a fer-ne una anàlisi, que té com a únic objectiu posar a l'abast dels lectors una realitat: la mobilitat demogràfica que ha patit i sembla que continuarà patint el municipi. Ben segur que no tots coincidirem en la mateixa lectura, si bé hi ha fets prou demostratius de quina és la realitat.

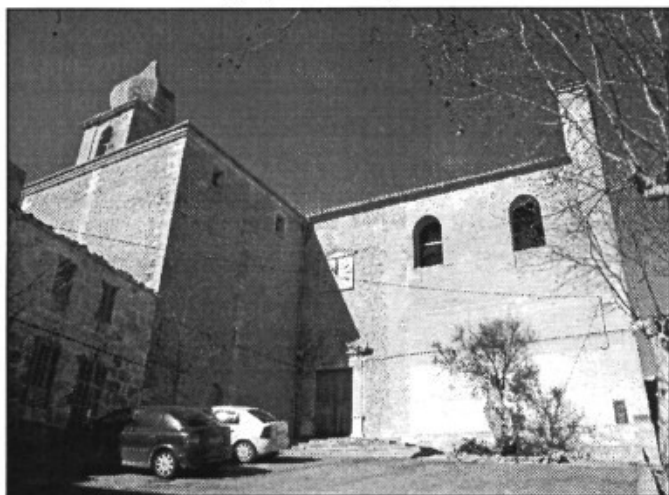
L'evolució demogràfica d'aquests darrers cent anys (1900-2000) té tres fases ben diferenciades i àdhuc oposades.

1. FASE EXPANSIVA (1900-1950).

Fase d'expansió i de creixement progressiu, dels 1966 habitants de l'any 1900 passam als 2491 de l'any 1940, el sostre màxim de població que ha tingut el municipi. Aquest període coincideix amb l'accés a la propietat d'un nombre important de jornalers així com l'increment d'un minifundisme de supervivència, així com també la manca d'altres sectors d'activitat alternatius a l'agricultura.

Dins d'aquesta primera meitat de segle trobam cinc sostres màxims de la demografia local:

- el sostre màxim de defuncions, 61 morts (any 1901)
- el sostre màxim de naixements, 78 naixements (any 1929)
- el sostre màxim de creixement vegetatiu, 59 (any 1925)
- el sostre màxim de matrimonis, 29 (any 1941)
- el sostre màxim de població absoluta, 2491 (any 1940)
- Màxima densitat (82,21 h/km²).

Església de Maria, en l'actualitat

...dels 1966 habitants de l'any 1900 passam als 2491 de l'any 1940, el sostre màxim de població que ha tingut el municipi.

En cinquanta anys (1900-1950) la població s'incrementa en 478 habitants, quantitat que es perdrà en tan sols 10 anys (entre 1950-1960).

Entre 1900-1950 predomina la població jove i adulta, així com la dedicada al sector primari (agrícola), més del 70% del total de la població activa.

2. FASE REGRESSIVA (1950-1990).

A partir de 1940 la població comença a decreixer desplaçant-se majoritàriament a la ciutat de Palma. Entre 1950 i 1960 Maria redueix la població en 362 habitants, xifra que ja no recuperará en tot el segle XX. L'arribada del turisme demandará població activa al sector de la construcció i una part de la població jornalera del camp fixará la seva residència a la perifèria de la ciutat de Palma. Una part de la població jornalera que resta al municipi canvia de sector d'activitat i es desplaça pendularment al lloc de treball. Així, mentre la població activa del sector primari es redueix, s'incrementa la del sector de la construcció, que passarà del 15,64% (any 1950) al 23,49% (any 1970). Són els anys de la demanda de picapedrers per a la construcció de la central tèrmica de GESA a Alcúdia, així com d'habitatges i hotels arreu de l'Illa. Cada dia sortien camions i autocars carregats de picapedrers. La bicicleta i la moto també eren mitjans de transport molt emprats per anar a la cimitera de Sineu, a les mines...

La sortida de mariers entre 1950 i 1970 coincideix amb l'arribada d'algunes famílies de peninsulars que fixaran la residència al municipi.

Si la població de Maria entre 1950 i 1970 disminueix en 413 habitants en edat de treballar, un 8% de la població activa, en canvi incrementa la població vella (+65 anys) en un 7%. És l'inici d'un procés d'envelliment de la població que a hores d'ara no s'ha deturat.

3. FASE DE RECUPERACIÓ (1990-2000).

A partir de 1990 s'ha iniciat una fase de recuperació de la població per factors conjunturals externs que podríem sintetitzar en tres:

- el retorn d'un nombre de jubilats que havien sortit de Maria entre 1950 i 1970.

- la població jove fixa la residència a Maria i es desplaça diàriament al lloc de treball.

- I, a partir de 1998, l'entrada d'un corrent migratori estranger (magrebins i equatorians i, en menor rellevància, els europeus) ha modificat la línia descendent.

Dins del darrer factor s'han de tenir en compte diferents causes. Mentre els magrebins (125 l'octubre del 2001) i sudamericans (55 l'octubre del 2001), xifres segurament molt superiors, han arribat cercant feina i lloguers barats, els europeus (55 l'octubre de l'any 2001) van adquirint béns immobiliaris i han fixat una residència més o menys estable.

Un fet ben evident és que en els deu darrers anys

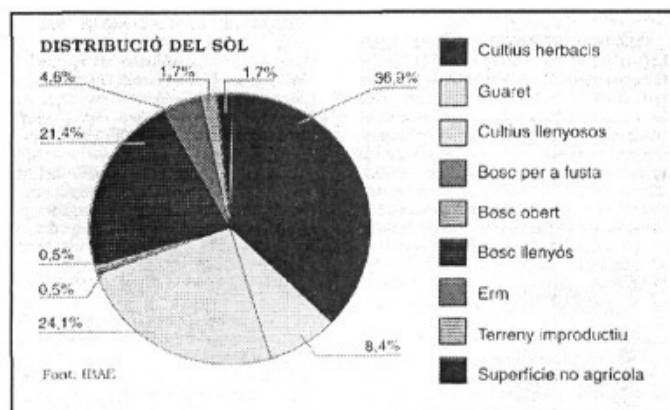
el municipi s'ha convertit en un poble dormitori. La facilitat en els lloguers d'habitatges, així com en els desplaçaments hi ha contribuït decisivament.

L'any 2000 més d'un terç de la població està jubilada i la població menor de 20 anys està per davall el 20%.

Un altre fet destacable és el que s'ha consolidat en els darrers anys en tota l'Illa, la doble residència, la de dilluns a divendres a Palma i la de caps de setmana, festes, vacances i estiu a la casa del poble. Aquest fet dona als municipis petits, com és el cas de Maria, dos paisatges humans ben diferenciats.

4. QUIN MODEL DEMOGRÀFIC ENS ESPERA?

Ens fa difícil parlar de quin model demogràfic tindrà o hauria de tenir Maria en el futur. Els canvis demogràfics són imprevisibles i depenen de fets aliens a nosaltres. Per què Maria ha rebut proporcionalment més població magrebina i sudamericana que altres municipis de l'Illa?. Aquí podríem entrar amb anàlisis contradictoris de quin tipus d'immigrant és el més convenient. Sempre hi ha hagut moviments migratoris i quasi bé sempre pel mateix motiu: l'econòmic. Maria fins la dècada dels seixanta del segle XX havia estat terra d'emigrants: Argentina, Uruguai, Brasil, Cuba, França, València, Barcelona, resta de l'Illa... Quasi bé tots hem conegut gent que va sortir del poble i es va establir lluny de nosaltres. Tots hem sentit parlar d'anar a "fer les Amèriques" o a "Bones Aires, o a "fer l'Havana", com deien i recorden els nostres majors. Tots cercaven el mateix, estalviar per comprar una quarterada, un trast/solar per poder-se construir una casa a Maria. Tots pensaven a tornar algun dia. Encara no he conegut cap cas que emigràs pel plaer de viatjar. En alguns casos l'emigració va ser per motius polítics, sobretot després de la Guerra Civil.

Gràfic de distribució del sol a Maria (Font: GEM)

A principis del segle XX molts d'homes de Maria, fadrins i casats, anaven a "fer les meses" a Argentina (la Pampa) i quan havien acabat tornaven per començar les d'aquí, passant-se dos mesos o més entre anada i tornada dins d'un vaixell, dels d'abans. Record, quan l'amo en

Jaume Bergas "Pastor" em comptava com per anar i tornar de franc feia de cambrer i d'escuraplats al vapor i, d'aquesta manera, s'estalviava el bitllet i la manutenció.

Els canvis econòmics futurs són difícils de preveure, i si els europeus (espanyols, portuguesos, italians) anaven a "fer les Amèriques" i actualment els sud-americans vénen a "fer les Mallorques" quan just han passat cinquanta anys, què pot ocórrer en un futur?. Ai, si l'amo en Torres de sa Tanca, l'Adroguer, l'amo en Jaume Pastor o l'amo en Pere des Retratos, per posar-ne quatre exemples, aixecassin el cap i veiessin que les "Amèriques" són a Maria, i que la falç i les "meses de segar i batre" són la construcció i el turisme, que a son Roig ja no hi ha ni senyors, ni amos, ni missatges...sinó turistes!.

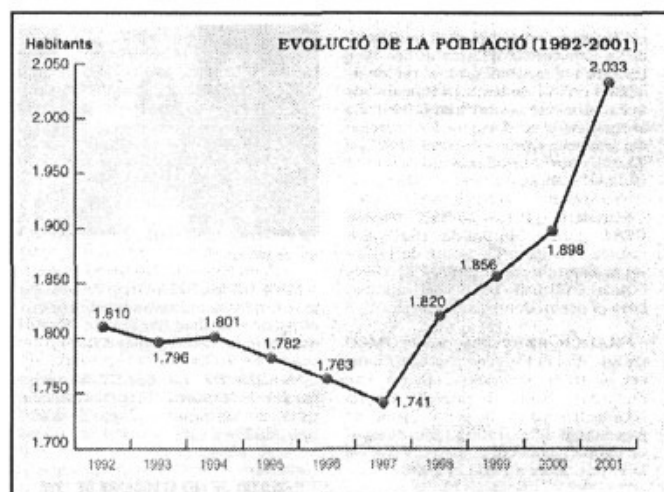
els europeus anaven a "fer les Amèriques" i actualment els sud-americans vénen a "fer les Mallorques"

La globalització ens està creant una dependència que no sabem fins a quin punt ens seguirà afavorint... econòmicament. Aquesta globalització és la que ens fa moure, a toc de siurell, d'un costat cap a l'altre, sempre segons els interessos del mateix: el capital.

Les crisis dins la història del segle XX han estat continuades. Algunes més generals que les altres. Però totes han trasbalsat part de la humanitat.

A nivell local, els darrers anys es caracteritzen per un lleuger increment demogràfic que no sembla, a hores d'ara, definitiu, excepte en el cas del europeus.

Segons les darreres estadístiques oficials dins del grup d'immigrants, un total de 60 eren menors de 15 anys i, per tant, en edat escolar. Maria és actualment un dels municipis del Pla de Mallorca amb més població escolar (infantil i primària) no espanyola, amb un total del 19% de població escolar estrangera i, dins d'aquesta, un 15% magrebina.

Gràfic de l'evolució de la població (Font: GEM)

Total de la població menor de 15 anys

Any 1950	Any 1970	Any 2000
476	422	252

La població escolar (- 15 anys) ha passat de 476 (any 1950) a 252 (any 2000).

Maria manté l'any 2001 la densitat més elevada de tots els municipis del Pla de Mallorca (67 h/km2)

5. CANVIS EN LA POBLACIÓ ACTIVA.

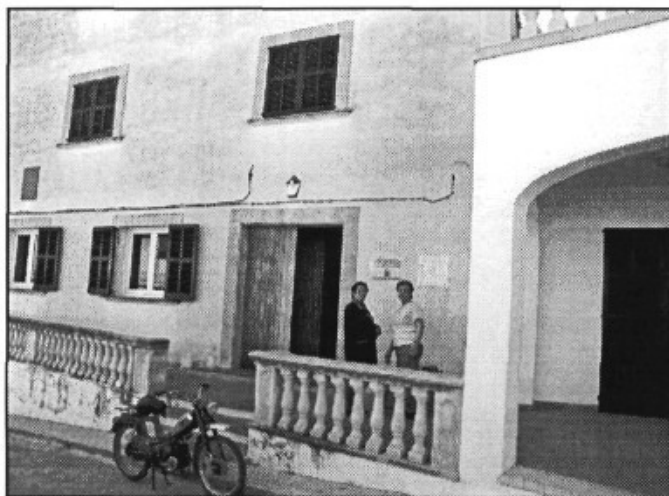
La població activa ha seguit un camí paral·lel a la dels altres municipis del Pla de Mallorca. El predomini del sector primari fins als anys seixanta i la diversificació a partir de la dècada dels setanta han reestructurat la població activa.

Dins del sector primari ens trobam amb tres grups de població ben diferents:

- Mitja dotzena de conradors de cereals ben mecanitzats que cultiven entre 1000-1500 hectàrees.
 - Petits agricultors a "temps parcial o de "caps de setmana", que no tenen l'agricultura com a primera activitat, i productors d'hortalisses cada vegada més reduïts.
 - Jubilats que continuen treballant les seves terres.
- Aquesta trilogia d'explotació agrària és factible en un terme cerealista, planer i sense arbrat que dificulti la mecanització.

Les terres d'arbres, ametllers i figueres, així com les terres primes, són aprofitades pel ramat oví, amb un nombre considerable de caps de bestiar.

El sector secundari (construcció) és el que compta amb més població activa, molt per sobre dels altres dos sectors d'activitat.

Local de l'Associació de la 3a edat de Maria

6. CONCLUSIÓ.

Com a conclusió i conscients d'errors d'interpretació, però comptant sempre amb uns factors conjunturals, així com amb un poble rural reconvertit en ciutat dormitori i residencial, el futur demogràfic del municipi sembla que passa per un canvi en l'activitat, així com per consolidar una població majoritàriament jubilada (locals i nordeuropeus), amb un sostre màxim de 2000 habitants. Malgrat tot, Maria manté l'any 2001 la densitat més elevada de tots els municipis del Pla de Mallorca (67 h/km2), amb una dependència important dels recursos externs.

La creació d'oferta turística limitada (restaurants, hostaleria, habitatges de lloguer...) sembla que no té perquè contribuir a incrementar la població. Pobles amb una oferta superior i més diversificada que el nostre, no tan sols no han augmentat la població sinó que fins i tot l'estan disminuint, com seria el cas de Sineu.

1. Evolució de la població 1900-2000.

Any	Població
1900	1966
1910	1951
1920	2098
1930	2054
1940	2491
1950	2444
1960	2082
1970	2076
1980	1798
1990	1769
1995	1875
2000	1911

2. Població per grups d'edat

Grups d'edat	1950	1970
0-15 anys	476 (19,52%)	422 (20,32%)
15-65 anys	1684 (69,07%)	1271 (61,22%)
+ 65	278 (11,41%)	383 (18,46%)
Total	2438 (100%)	2076 (100%)

3. Població activa.

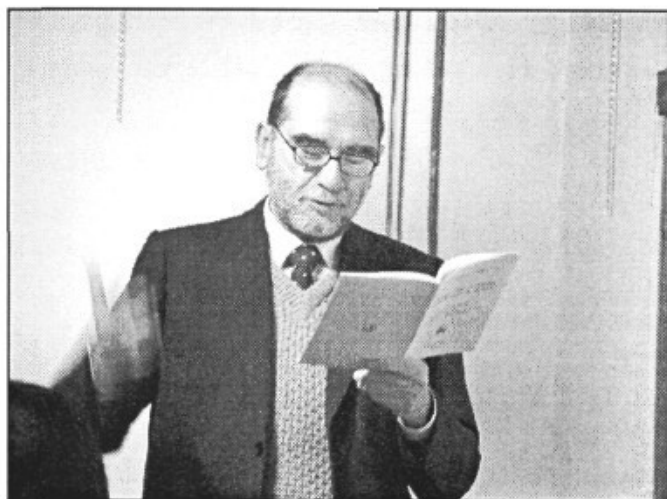
Any 1950	Any 1980
S. I 687 (72,62%)	S. I 411 (51,63%)
S. II 148 (15,64%)	S. II 187 (23,49%)
S. III 111 (11,74)	S. III 198 (24,88%)

CONFERÈNCIA DEL PROFESSOR JOSEP ANTONI GRIMALT A CA SES MONGES SOBRE MOSSÈN ANTONI MARIA ALCOVER.

Organitzada per la nostra Associació, amb la col·laboració de l'Ajuntament, dia 16 de febrer es va celebrar a Ca ses Monges una xerrada del professor de la Universitat de les Illes Balears, Josep Antoni Grimalt, sobre Mossèn Antoni Maria Alcover, l'inoblidable autor i impulsor del Diccionari Alcover-Moll i conegut entre la gent mallorquina com a Jordi des Racó, pseudònim que utilitzà per donar a conèixer la seva recopilació de les Rondaies Mallorquines.

L'any 2001, s'ha celebrat el Centenari de la *Lletra de Convit*, una publicació que mossèn Alcover féu conèixer entre la població de les terres de parla catalana i que fou la plataforma per començar a treballar en el famós Diccionari Català-Valencià-Balear. Aquest diccionari, veritable monument de la filologia romànica, no va ser acabat en vida de mossèn Alcover, sinó que va ser el seu deixeble i continuador, Francesc de B. Moll qui el va aconseguir acabar de publicar després de moltes vicissituds.

La conferència del professor Grimalt es va centrar en una faceta no tan coneguda del canonge Alcover: el seu tarannà nacionalista, que no es pot separar de la seva feina de lingüista i home arrelat a la seva terra i a la seva cultura. El professor Grimalt, amb el seu estil amè i divertit, aconseguí mantenir l'atenció dels prop de quaranta assistents a la conferència i mostrà un Antoni

Maria Alcover, gran defensor dels drets i les llibertats del nostre poble davant d'un altre nacionalisme, l'espanyol, que té com a fonament, precisament, el fet d'acabar amb tota dissensió territorial, que posi en dubte l'ideal unitari al voltant d'una sola llengua i cultura, l'espanyola.

La conferència acabà amb un seguit de preguntes que els assistents feren al conferenciant, sobre el tema exposat.

Aquesta conferència ha format part d'un cicle que s'ha fet a diverses localitats mallorquines per celebrar el Centenari esmentat.

ESTADA AL CAMP D'APRENETATGE ES PALMER DE CAMPOS

Els dies 19 i 20 de febrer, els nins i nines d'educació infantil férem una estada al camp d'aprenentatge d'es Palmer. Visitàrem la vaqueria de Sa Vall, anàrem a la platja d'es Trenc, recorreguérem els voltants i veiérem cabres. També realitzàrem un taller d'observació amb lupes.

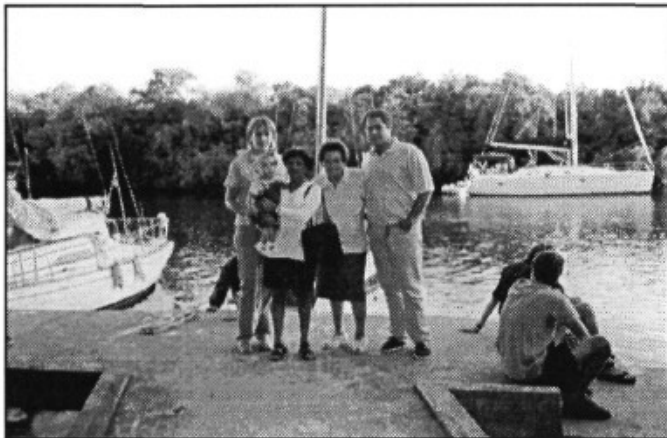

Sa Xerradeta a Ses Tarragones amb...

JOANA GELABERT I MIQUEL CAPÒ, HAN VIATJAT A L'URUGUAI

Com vos decidíreu a fer aquest viatge?

La meva padrina jove (parla na Joana) fa 45 anys que viu a Uruguai i des que va marxar sempre me deia que l'havia de visitar a Uruguai i jo sempre li deia el mateix: vos promet que un dia vendrem. Fa un temps, parlant amb en Miquel, acordàrem que si ens veiem a fer les noces d'argent, aniríem a visitar-la. Ell no estava tan decidit com jo, però al final ens decidírem i començàrem a fer una lladriola per fer aquest viatge.

Na Joana, vora la padrina jove i altres familiars

Quin dia vàreu partir ?

Dia 4 de gener, vàrem fer Palma-Madrid, vol que dura una hora aproximadament, després Madrid-Sao Paulo que són 10 hores i mitja i per acabar Sao Paulo-Montevideo 2 hores més. En total 13 hores i mitja d'avió.

Quines impressions vàreu tenir només arribar, i on estàveu?

Te sents molt bé en general i la veritat és que ens varen tractar molt bé, la gent d'allà és fantàstica. Tenen poc, però el poc que tenen t'ho donen. Quant al paisatge tot és molt gros, les extensions de camp són molt grosses però els pobles no ho són tant. Nosaltres estàvem a Colònia del Sacramento, que és on viu la nostra família, que és un poble d'uns 30.000 habitants que està a 280 km de Montevideo.

Colònia del Sacramento està just davant Buenos Aires; sols els separa un riu, Rio de la Plata, i el poden passar amb barques. El trajecte són 45 quilòmetres i dura un poc més de mitja hora. Colònia és

Na Joana, en un moment de la conversa

la zona de segones residències dels argentins de Buenos Aires, ara és l'estiu de ple i fa pena, els restaurants estaven buits amb els cambrers a la porta esperant els clients. Els argentins hi van però estan dins ca seva.

Com està el tema econòmic a Uruguai?

El sou d'un home és de 35.000 Pts a 40.000 Pts i una dona un poc manco. La veritat és que no és un viatge de plaer, ja que hi tens la família i veus que ho passen malament. No passen fam ni misèria, però amb els seus sous i la vida que està tan cara com per Mallorca... Com exemple vos puc dir que quan feia un parell de dies que érem per allà ens adonàrem que els torcaboques que empren són paperets de fer ulleres netes, això a les cases i als restaurants. Un dia vaig passar per davant una botiga, vàrem entrar i vàrem comprar 2 paquets de torcaboques de paper i ens costaren al canvi 960 pessetes. L'interès bancari a Uruguai està al 75%.

Hi ha altres famílies mallorquines a Colònia?

No, mallorquins no, però la majoria són descendents d'emigrants espanyols i italians que fa 122 anys que fundaren aquesta colònia i d'aquí li ve el nom.

I el tema de l'alimentació, quin menjar hi ha per allà?

Les fruites són molt semblants a les d'aquí però el gust és diferent, són millors les d'aquí. Amb les fruites fan uns batuts boníssims i naturals, fets al moment però no són barats, bé no hi ha res barat més que la carn de vedella, al canvi surt a unes 350 pessetes. Peix n'hi ha poc, sols hi ha una peixateria en tot Colònia i el peix sol

ser d=aigua dolça.

La carn és fabulosa, molt bona i barata. El plat típic és l=@asado@ que és carn de vedella torrada molt lentament. Hi passen hores fent una torrada. La carn no la posen damunt el caliu, la posen damunt les graelles i enfora del caliu i també tenen uns embotits molts bons.

I la beguda més popular quina és?

La Coca-Cola, en beuen a litres mentre mengen. El vi de la terra també és molt bo, diferent al nostre, se nota que no ha passat per fusta, però té un bon bevent i molts de batuts de fruites.

Per aquelles terres, saben fer els torrats molt bé. Aquí teniu una bona "barbacoa" moments previs al sopar

Els cotxes i motos són com els de per aquí?

No, cotxes en veus pocs circulant per la ciutat, el que hi ha molt són motos i pots veure una moto amb tres o quatre persones damunt, per exemple el pare conduint amb nin davant i darrera la dona amb un bebè als braços.

Pel carrer es veu una societat prospera, rica?

No, els cotxes que hi ha pel carrer són els cotxes antics, vells, que els van conservant. A Colonia estan pendents de l=economia argentina i ara no està al millor moment. A Maria hi ha més cotxes que a una ciutat de trenta mil habitants.

No hi deu haver problemes de trànsit pels carrers?

Pots pensar, condueixen a velocitats molt moderada i donen prioritat al peató, allà la gent no frisa, no té pressa. Encara pots veure els cotxes amb els vidres oberts, de dia i de nit, i ningú els toca.

Una cosa curiosa és que anant pel carrer no sents

En Miquel explicant-nos coses, molt animat.

clàxons ni gent cridar, no hi ha discussions entre conductors per problemes de trànsit. Ho vàrem començar al cosí Gabriel el fet que davant alguna situació que havíem vist al carrer ningú protestà i ell ens va contestar: A Colonia hi ha trenta mil habitants i cinquanta mil armes, molta de gent va armada i per una petita discussió te poden contestar amb un tir, val més evitar les bregues.

Els vostres parents, conserven la nostra llengua?

Si, la padrina jove quan va marxar ja era gran i el cosí Gabriel el xerra perfectament. De fet quan nosaltres arribàrem va avisar la família que mentre fóssim allà ell xerraria mallorquí amb nosaltres. I cada mes reben la revista *Fent Carrerany* i la mostren als veïnats i amics per explicar-los coses del poble.

Quina és la moneda de l=Uruguai?

Pesos Uruguayos però també empenen dòlars.

I de la barbacoa a la taula, envoltada per tota la família

Ja coneixen l=Euro per allà?

Si, però no en vàrem poder canviar, ja que saben que existeix però no sabien el valor exacte i no en volien, no se=n fiaven gaire d=aquesta moneda.

Què vos va impressionar més del viatge?

Les cascades d=Iguazú al Brasil, una autèntica meravella de la natura, no se pot explicar amb paraules, s=ha de veure i sentir i les termes també val la pena visitar-les.

Miquel, tu que no estaves molt decidit, estàs content del viatge?

Si ara me diguessin: Te don els doblers que heu gastat i se t'esborrarà de la memòria tot el que has vist, diria que no, de cap de les maneres. Malgrat la seva situació econòmica no sia la millor pera ells, ha estat un viatge fantàstic i inoblidable.

Entrevistats i entrevistadors abans de fer el pa amb oli.

Na Joana també està d=acord amb el que diu en Miquel.

Antoni Fiol, Magí Ferriol i Miquel Morey

RECORDS D'INFANTESA

Estimat padrí:

Ja sé que les paraules queden curtes quan una persona ens deixa i encara més si és molt propera a tu. A mi tampoc em basten quan parl del meu padrí. En bon dia del teu sant ens deixares sense dir res, sense temps per acomiadar-te ni dir: me'n vaig. Supos que vas sentir la crida de la terra i decidires anar-te'n, que ja estaves llest per emprendre un camí que ningú sap on acaba ni gairebé on comença. Aquí quedam els altres acceptant el destí i recordant la bona persona que vas ser. Quan una persona mor tot són paraules d'elogi, admiració i agraïment per les coses que va fer quan era entre nosaltres. Però jo, padrí, no necessit paraules d'elogi, perquè sempre ho han estat, sinó que et vull recordar per les estones i pels bons moments que passàrem plegats i per les bones coses que m'ensenyares.

Passàrem els primers anys de la meva vida junts, quan nosaltres encara vivíem a Maria. No solc tenir massa bona memòria, però hi ha fets que ara record com si haguessin estat ahir. Record les nostres anades a Son Bacs amb el cavall. Sempre em deies: "feste enfora del cavall", i jo esperava damunt el replà que puja cap al colomer de la casa vella. Des del meu lloc, que jo considerava privilegiat, et mirava com treies el carro de fusta verd i vermell (si no el record malament) i com col·locaves les cabeçades al cavall i l'enganxaves. Sempre era el mateix, la mateixa imatge, jo mirant com ho preparaves tot per començar les nostres excursions amb cavall per anar a donar menjar als altres animals que tenies. Pel camí, no sé si te'n recordes, fèiem la nostra aturada, allà enmig del camí i anàvem a veure el petit secret que durant tant de temps hem compartit. Aturàvem el carro, davallàvem tots dos i anàvem a veure el nostre secret amagat darrera uns matolls; venies i els retiraves amb les mans i destapaves una gran pedra amb unes marques fondes i m'explicaves la seva història: "són ditades de moro" -em deies-. Un rei moro que passava per Maria es va aturar i va veure aquesta pedra, hi va passar la mà i la pedra va quedar marcada". Sempre ho he cregut així, t'hi veia passar la mà i s'hi avenia com si haguessis estat tu qui les hagués fetes per entretenir-me; després m'agafaves la mà i jo mateix ho

comprovava. Més tard un professor em va explicar que els petits canals que sorgueixen a les roques són culpa de l'erosió i altres històries geològiques, però per a mi aquelles marques a la "nostra pedra" sempre seguint sent les fabuloses "ditades de moro" que m'explicava el padrí.

Els altres records no són tan clars com aquests, però també record les vaques que tenieu a Son Bacs, de l'"alerta amb el bou" que em deies cada vegada que m'hi acostava i, fins i tot, d'on amagaves la clau: dins d'un forat de paret de la caseta. Dels peixos de colors dins del safareig i d'aquell ca de bestiar que tenies, i que a mi em feia tanta por, per això m'amagava darrera de la teva cama; m'hi sentia protegit.

Després cadascú va seguir un poc la seva vida: jo em vaig fer gran i ens traslladàrem a Santa Margalida; tu quedares a Maria i adoptares una vida més relaxada i tranquil·la, però així i tot, cada vegada que et venia a veure sempre tenies qualche història per explicar-me; la darrera va ser la teva preocupació pel tema dels euros i els teus consells: "sempre has de pensar que mil pessetes són sis euros", i així ho faré.

Padrí, allà on siguis i estiguis amb qui estiguis, recorda que els que hem quedat sempre et recordarem i que qualche dia ens veurem tots plegats un altre cop per seguir aprenent darrera les teves històries i experiències viscudes. Per a mi aquesta vegada ha estat la darrera que has enganxat el cavall al carretó i has partit per un camí que només tu saps on duu.

Guillem Mayol i Capó

DA amb OL BAR RESTAURANT

"SES TARRAGONES"

Pa amb oli
i
Carn torrada

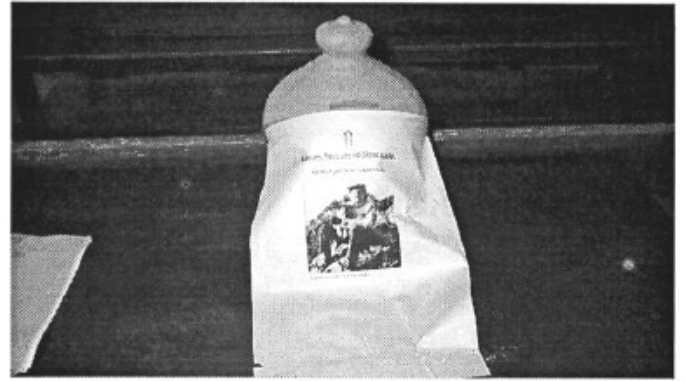

Carret. Petra - Sta. Margalida Km. 0'600 - Tel.: 971 52 53 16

SOL·LICITUD AJUDA DE PERE FONTS.

Com molts us haureu preguntat, com és que han retirat les guardioles? la resposta és senzilla, ja tenim els doblers, la quantitat íntegra del projecte, Els doblers són un bé estimat, amb les coses estimades no s'hi juga, i pensàrem que el millor que podíem fer era retirar les guardioles, i de totes les coses que estàvem desenvolupant, aturar tot el que podíem aturar; però hi ha una cosa que no hem pogut, el sorteig d'una pintura a l'oli donada pel pintor Lluís Blanes, les paperetes en aquells moments les havíem posades a la venda i més de la meitat estaven venudes, si algú està interessat en adquirir alguna papereta estan a la venda a la papereria i algunes persones que s'han ofert voluntàriament, la papereta guanyadora serà la que coincideixi amb les tres darreres xifres del sorteig del cupó pro-cecs que se celebrarà el proper 31 de març de 2002.

La quantitat de doblers dipositats a les guardioles a Maria ha estat de **1.186'47 Euros** (197.412.- Pts). La quantitat arreglada a través dels diferents actes realitzats a Maria de la Salut (guardioles), Vilafranca (guardioles, recollida nit de cap d'any i torrada de Sant Antoni) i Son Macià (guardioles), a més d'unes aportacions d'en Jaume Santandreu ha estat de **4.721'72 Euros** (785.628.- Pts). Podem pensar, això no quadra? Si han recollit 4.721'72 Euros (785.628.- pts) i el projecte puja 8.414'17 Euros (1.400.000.-pts), falten doblers per cobrir el projecte, aleshores no, tot el contrari en sobren. Us contaré la sorpresa que ens duguérem les persones que estàvem treballant per dur el projecte a terme. Un empresari anònim

que sols coneixem que és de Manacor a través del seu secretari es posà en contacte amb el grup, manifestà el seu interès pel projecte, preguntà en què consistia, forma de desenvolupar-lo, etc... després de la conversa, ens lliurà un xec per l'import íntegre del projecte 8.414'17 Euros (1.400.000.-pts). No us dic com quedàrem tots.

Ara sí sumam els 4.712'72 Euros. (785.628.-pts) més els 8.417'17 Euros (1.400.00.pts) la quantitat resultant **13.135'89 Euros** (2.185.628.-pts) veurem que en sobren. Li hem notificat la quantitat total al company Pere, això li permetrà millorar el projecte inicial, sabem que en aquests moments ja disposa dels doblers, i que ha començat les obres.

En nom d'en Pere Fons, de Llevant en Marxa, Vilafranca i del grup de persones de Maria que han pres part directament en el desenvolupament del projecte: **Gràcies al poble de Maria, gràcies a tots, gràcies per la vostra ajuda i col·laboració. GRÀCIES.**

Jaume Fiol

Lluita contra el NOMA, Fundació Pep Campaner.

Un grup de persones hem decidit organitzar una torrada acompanyada de ballada popular, la ballada serà animada pels grups: "**Associació Cultural Escola de Ball de Bunyola**" i "**So de Castanyetes**" de Maria, els quals hi participaran de forma desinteressada. Aquesta ballada tindrà lloc el proper **dia 23 de març 2002 a les 9 del vespre**, serà una **VETLLADA BENÈFICA**, i la quantitat recollida serà donada a l'ONG **Lluita contra el NOMA**.

Que és el NOMA? El nom científic és: *Noma Cancrum oris*, és una malaltia que afecta part de la població de l'Àfrica pobra, fent vertaders estralls en les zones de fam. Els més afectats són els nins menors de vuit (8) anys que pateixen mala nutrició, si no es tracten de manera efectiva produeix greus deformacions en la cara i la mort.

On treballa l'ONG? l'ONG té el punt d'actuació a Níger a la zona del Shagel a prop del llac Xat, en ple desert del Sàhara, una zona on les persones no contenen per res, ni per fer estadístiques, en aquesta zona no hi ha res més que

arena, no tenen petroli, ni or, ni diamant, ni cap classe de riqueses, sols arena, com diu al president de l'ONG persona que passa llargues temporades allà, concretament hi treballa uns deu mesos, "**som al cul del sac**".

Quina és la feina que porta a terme l'ONG? Recorre els diferents poblats per detectar les persones malaltes. Actuar per eradicar la malaltia. Ensenyar higiene i alimentació. Recollir els malalts i traslladar-los al centre que disposen de primera assistència. El més greus i dins les disponibilitats són traslladats a Mallorca per ser intervinguts. Els nins orfes, refugiats o rebutjats per les famílies queden sota la tutela de l'ONG

Com pots ajudar-nos? A través de donatius. Associant-te a l'ONG. Aportant coneixements sanitaris. Aportant medicaments. Aportant alienants sense caducitat. Aportant roba d'estiu per a nins. Aportant productes d'higiene personal. Etc...

Animau-vos, US HI ESPERAM.

ACTIVITATS MÉS IMPORTANTS DE L'ESPLAI DURANT GENER I FEBRER

El grup d'esplai Es Rebrot el passat 19 de febrer celebrà la festa de Sant Antoni amb un foguerò i una berenada al corral de Can Gaspar. Els pares també hi volgueren participar i s'acostaren a berenar.

Dia 9 de febrer l'esplai va organitzar una rua per a tota la gent del poble.

Tots els que hi érem omplírem els carrers de Maria de renou i colors. Tots els nins d'"Es Rebrot" anàvem de globus, eren unes disfresses molt elegants. A més hi va haver gallines, cans, semàfors, etc. Després d'haver fet una volta pel poble posàrem música a la plaça des Pou i tots els que volgueren ballar ho van poder fer i ens ho vam passar d'allò millor.

Dia 23 de febrer els nins i nines de l'esplai vam partir cap a S'Olivaret (Alaró). Allà anàvem a realitzar unes tasques de voluntaris. Ens van demanar si els podíem ajudar a fer el pinar net, ja que a causa del passat temporal de vent i aigua ho va deixar bastant malament. La primera tasca que férem va ser de llevar els fems que hi havia dins les voreres i una vegada acabat entràrem dins el pinar i anàrem acaramullant totes les branques rompudes i col·locàvem els feixos. Aquests havien de ser davallats a les cases el diumenge per gent més gran i amb més força.

A tots els nins i nines els va agradar molt, ja que mai ho havien fet, encara que es cansassin un poc.

A dalt i abaix teniu dues imatges del foguerò del Grup d'Esplai Es Rebrot

A l'esquerra i a baix dos moments de la rua amb disfresses en dos llocs diferents del poble

MANS DE SEDA

Tant fa com s'anomenava, per a ell era "Mans de seda".

Feia un mes que la coneixia. El mes més vital i desconcertant de la seva gris i monòtona existència.

La seva trobada havia estat quasi de pel·lícula:

En Lluís, assegut a la taula més amagada del petit pub, es trobava quasi en èxtasi. El culpable d'aquell estat era el so increïble que sorgia d'aquell saxo. Allà se sentia lliure i en el seu cervell s'amuntegaven les idees més increïbles i inconfessables.

Una seductora veu femenina el va tornar a la realitat.

- Què puc seure?

En Lluís va mirar al seu voltant sense poder imaginar-se que aquelles paraules anessin adreçades a ell, però sí, hi anaven.

- És clar!- va aconseguir contestar.

El primer que li va cridar l'atenció d'ella varen ser els seus guants de seda, curts i negres. Llavors es fixà en la resta: cabellera llarga morena, ulls negres, cara triangular i nas petit.

Varen congeniar tot d'una i, a partir de llavors, es varen veure cada horabaixa.

Cada trobada era especial, única i irreplicable. "Mans de seda" era imprevisible. El seu aspecte mai era el mateix, però el que no hi faltava mai eren els guants. No es llevava els guants per res, ni tal sols quan feien l'amor, la qual cosa feia que les sensacions que sentia al tacte de la seda damunt la seva pell nua fossin indescriptibles.

Un capvespre, després de fer l'amor, en Lluís li va dir:

- M'agradaria besar-te les mans – i agafant-li una mà va afegir- que te'l puc llevar?

- No!- va dir ella apartant la mà bruscament. Si vols que tot continuï igual oblida-te'n dels guants, considera que són part de mi- i va afegir amb una mirada polissoname'ls llevaré quan també et consideri part meva.

En Lluís no va tornar a parlar-li del tema. Però ho feia amb ell mateix. Què volien ocultar els guants?

La idea va començar a obsessionar-lo i va arribar un moment en què ni escoltava l'al·lota, ni la mirava, només mirava els guants, aquells maleïts guants. Tampoc no podia dormir i, si ho aconseguia, tenia mals sons.

Va pensar que no podia continuar així. Havia de saber què amagaven aquells guants.

Ella sempre es quedava dormida després d'estimar-lo. Va ser aleshores quan, amb tot el sigil de que fou capaç, li va anar llevant un dels guants... a poc a poc... dit a dit. El guant va deixar al descobert una mà esvelta, encisadora. Deu ser l'altra mà, va pensar, i va procedir de la mateixa manera amb l'altra. Res! Era perfecta! No entenia res. Què pretenia ella amb tot allò?

Lentament es va anar tranquil·litant. Ja sabia el seu secret. Va pensar que el millor era oblidar-ho i deixar que tot continués el seu curs. No la volia perdre.

Es despertà sobtadament, no se n'havia adonat que s'havia adormit. Es va girar i "mans de seda" no hi era. La va cridar, ningú no va contestar. S'aixecà de cop i la va cercar per tot el pis. Res. Va tornar a l'habitació i s'adonà que damunt el llit hi havia una nota i els guants. Es va asseure compungit al llit i va agafar la nota amb mans tremoloses. Era curta però clara com la llum del sol que es filtrava per les persianes:

"Avui era el dia", deia

Amb els ulls inundats de llàgrimes va agafar els guants i se'ls va atracar a la cara per absorbir amb totes les seves forces el perfum...el seu perfum...el perfum de n'Aina.

Bàrbara Moyà Sureda

Poema al 50è. aniversari de la Casa Catalana a Mallorca, sota la mirada de la Verge de Montserrat.

Veniu!, veniu cap aquí!
veniu com a bona mare
que mos heu de beneïr
nostra Casa Catalana.
50 anys que va obrir les portes,
com una dama dins nostre cor mallorquí.

Llar d'amor i lleialtat
és la Casa Catalana,
plena d'hospitalitat
que dins Mallorca ha triomfat
per esser nostra germana.

Vincles i arrels ella té,
flors d'alegria ens dóna,
tothom li vol un gran bé
i jo sempre l'estimaré
aquí i dins Barcelona.

50 anys té de solera
i a tots ens ha fet costat,
ella és la casa més bella,
és llum d'una primavera
que tenim a dins Ciutat.

Oh! Verge del Montserrat,
vos qui sou barcelonina
veniu amb l'escolania,
cantarem l'Avemaria
l'himne d'amor i amistat.

Veniu!, veniu cap aquí!
veniu com a bona mare
que mos heu de beneïr
nostra Casa Catalana.

Una abraçada.
Miquel Rosselló i Quetglas.
Inca, febrer del 2002.

BULLIT DE NOTÍCIES

ANTONI SEGUÍ GUANYA EL PREMI MIQUEL ÀNGEL RIERA DE NARRATIVA

Antoni Seguí Barroso, que participà a de la darrera edició de Paraula de Poesia que organitza l'associació Cultural Fent Carrerany, ha guanyat el premi Miquel Àngel Riera de narrativa amb la seva obra La darrera hora, una novel·la ambientada a Palma al segle XVII i que serà publicada a la col·lecció Tià de sa Real. Enhorabona i endavant.

MARIERS I MARIERES A LA GRAN ENCICLOPÈDIA DE MALLORCA

Al llarg dels anys molts de mariers i marieres han anat sortint a la Gran Enciclopèdia de Mallorca, però al fascicle del passat 11 de febrer hi surt Josep Albert March Mas, al corresponent a dia 18 de febrer hi surten 4 mariers, Joan Mas i Vives, Lluc Matas, Jaume Mestre i Martí Monjo i al fascicle següent del 24 de febrer hi surt na Maria Antònia Oliver. Aquesta proliferació ens demostra que molts de mariers i marieres destaquen en diferents àmbits.

5è TORNEIG DE TRUC PENYA BARCELONISTA

El proper dissabte dia 9 de març a partir de les 13'30 al bar es Clot hi haurà el tradicional torneig de truc que organitza la Penya del Barça. Primer hi haurà un bon dinar i en acabar començarà el torneig. Hi haurà premis per les 4 primeres parelles classificades i la inscripció és de 8 euros pels socis i 12 euros els no socis, dinar inclòs.

EXCURSIÓ DE MATANCES DE SA NOSTRA

El proper dia 14 de març, SA NOSTRA organitza una excursió de matances. La sortida serà les nou del matí en direcció a Porto Cristo. Berenar a Sa Gruta Nova. Després, continuació cap a Son Carrió i Cala Rajada: temps lliure. Continuarà l'excursió per Capdepera, Costa dels Pins, Son Servera i S'Illot per devers les 14,30, tornar a Sa Gruta Nova per dinar. I en acabar sorteig de regals i ball. Us podeu apuntar a l'oficina de Sa Nostra i tot això us costarà 12,90 euros.

DUES ESTUDIANTS DE MARIA GUANYEN PREMIS ALS JOCS DE LLENGUA

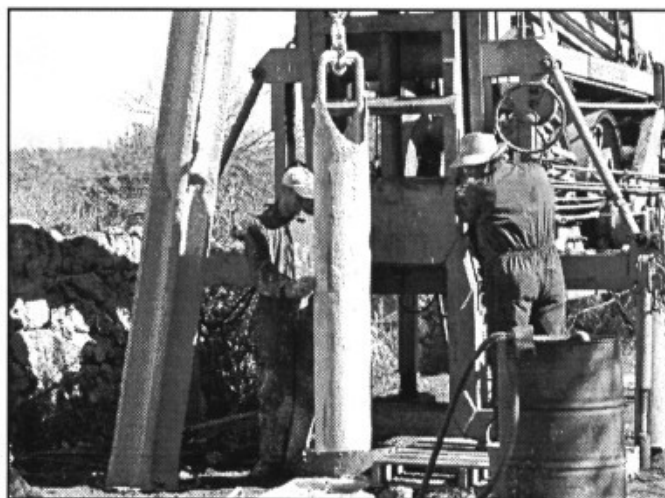
Uns quants alumnes de l'Institut d'Ensenyament Secundari Berenguer d'Anoia d'Inca han obtingut premis a la darrera edició dels Jocs de Llengua que tingueren lloc el passat dissabte dia 23 de febrer, al campus de la Universitat de les Illes Balears, en els quals hi participaren més de 120 alumnes de batxillerat de les Illes. Idò bé. Eulàlia Carbonell amb Catalina Siquier i Victòria Pèrnia guanyaren el primer premi de la prova múltiple per grups i Mireia Rosa

Ferriol aconseguí el segon premi en correcció lingüística. Enhorabona pels premis aconseguits i endavant!

JAUME SUREDA, REGIDOR DEL PSOE, PRESENTA LA DIMISSIÓ

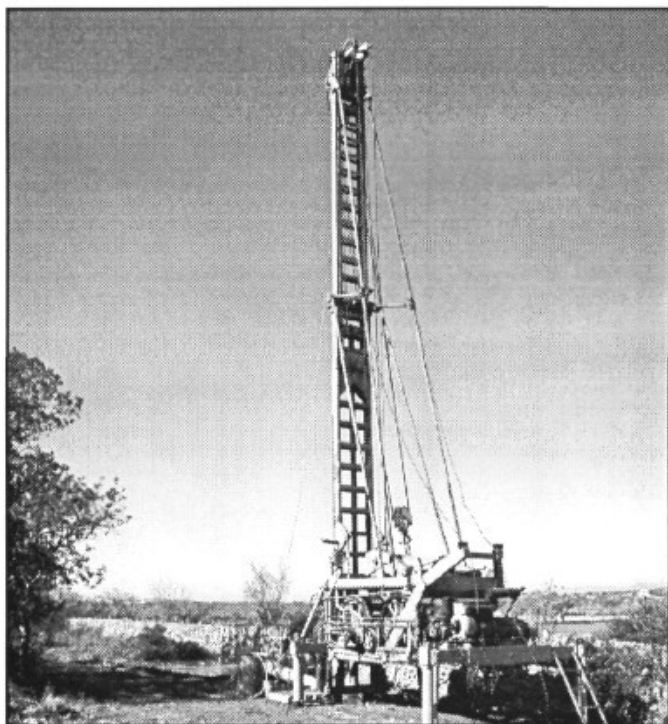
El regidor del PSOE, propietari del pou d'aigua que abasteix el poble, ha presentat la seva dimissió, segons exposa al seu escrit de renúncia, per no incórrer en una causa d'incompatibilitat. L'Ajuntament havia renovat el contracte de lloguer que tenia amb ell per a subministrar aigua al poble per un cost que supera les 200.000 pessetes mensuals fins que es procedís a la perforació del pou propi. A hores d'ara encara no sabem qui serà el seu substitut.

HA COMENÇAT LA PERFORACIÓ DEL POU DE MONTBLANC

El passat divendres dia 22 de febrer començà la perforació del pou que ha de subministrar aigua al poble. Aquest està situat dins la finca de Montblanc quasi vora la partió amb el terme de Santa Margalida. Allà es farà un dipòsit regulador i es canalitzarà per un camí que també serà arreglat. Sembla que la insistència del batle a denunciar el fet que

BULLIT DE NOTÍCIES

la solució del problema s'allargava massa i que l'administració corresponent no es movia, ha tingut els efectes desitjats i aquest estiu segurament ja tindrem l'aigua potable i el cabal a bastament per satisfer la demanda corresponent.

ASSEMBLEA DE LA SOCIETAT DE CAÇADORS "SA GUÀTLERA"

Hem rebut de la Societat de Caçadors "Sa Guàtlera" el prec que fem pública la convocatòria de la seva Assemblea General Ordinària que se celebrarà dissabte dia 16 de març a les vuit i mitja del vespre. L'ordre del dia té els següents punts: a. Lectura i aprovació de l'acta anterior, b. Estat de comptes de la temporada 01-02, c. Projectes i propostes de la Directiva i d. Precs i preguntes.

CONCURS DE GLOSES DE LA CASA CATALANA

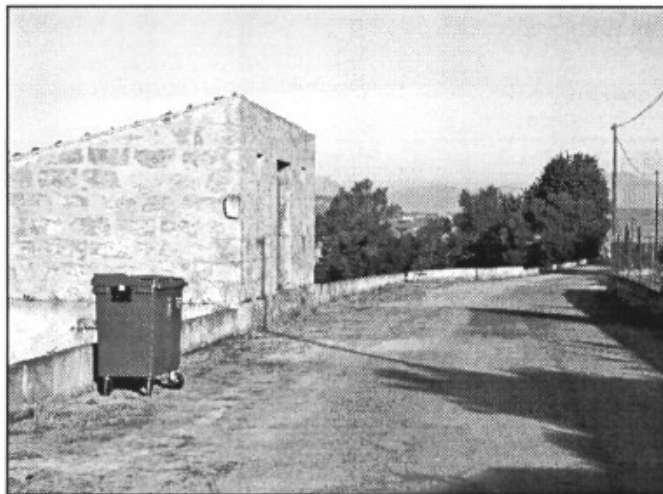
Amb motiu del seu 50è aniversari la Casa Catalana a Mallorca ha organitzat un concurs de gloses amb dos premis de 50.000 pessetes per cada un d'aquests temes: a. el 50è aniversari de la Casa Catalana i b. Mallorca i Catalunya: Relacions històriques, humanes i culturals. Els glosats, d'entre 20 i 30 estrofes s'han d'enviar mecanografiats, 5 còpies, firmats amb pseudònim, acompanyats de la plica corresponent amb sobre tancat, a CASA CATALANA, Avinguda Comte de Sallent, 16, 07013-Palma, abans del 30 de març. Si teniu algun dubte, podeu telefonar al coordinador, Pere-Gil, al 971401675.

UM RESPON: SERVEI D'ATENCIÓ TELEFÒNICA

El comitè local d'Unió Mallorca de Ciutat ha posat en marxa un nou servei d'atenció telefònica dirigit a tots els ciutadans de Mallorca: UM RESPON. Es tracta de solucionar problemes o al manco respondre a dubtes i facilitar camins perquè el ciutadà pugui trobar solució als seus problemes. Una rompada d'una canonada al carrer, la manca d'enllumenat públic o com s'ha de fer una gestió administrativa són qüestions que aquest servei pot resoldre. El número és el 902078090 i l'horari és de dilluns a divendres de 9 a 21 hores i es pot utilitzar des de qualsevol indret de Mallorca.

BECA ANTONI M. ALCOVER D'ESTUDIS DE LA LLENGUA

La fundació pública Antoni M. Alcover convoca aquesta beca que té per objecte fer un estudi dels comportaments socials dels joves davant la situació sociolingüística a Manacor que, a més del treball de camp, inclogui conclusions i propostes d'actuació. La beca és d'una quantia de 3.000 euros i l'estudi complet s'haurà d'entregar sis mesos després de la data de la concessió. Les persones interessades hauran de presentar currículum vitae i un projecte del treball que pretenen dur a terme. El termini d'admissió de sol·licituds i de la documentació que es demana finalitzarà dia 8 d'abril de 2002 al carrer de Muntaner, 12 de Manacor.

NETEJA MUNICIPAL

Durant aquest passat mes de febrer l'ajuntament aha procedit a podar els arbres dels carrers i a netejar diversos indrets del poble, als quals s'hi acumulava fens i herbes. Aquí podeu veure com ha quedat el camí de Son Canet, on també s'hi ha col·locat un banc perquè els nombrosos vianants hi puguin fer una aturada.

DEMOGRAFIA

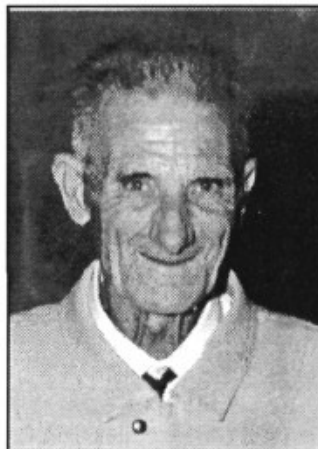

ENS HAN DEIXAT:

Guillem Mayol Roig, morí el passat dia 10 de febrer a l'edat de 75 anys. Vivia al carrer Villalonga, número 16.

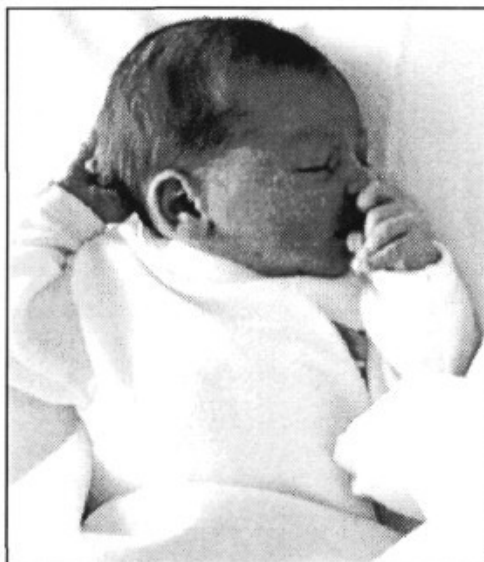
Bernat Cifre Carbonell ens va deixar el passat dia 15 de febrer a l'edat de 66 anys. Vivia al carrer Nou, número 57.

Que descansin en pau.

BENVINGUTS:

Pau Torelló Bergas va néixer el dia 15 de febrer. És fill de Joan Torelló Mas i Joana Maria Bergas Galmés.

Enhorabona als seus pares i demés família.

JA L'HAN FETA:

Bartomeu Carbonell Roca i Gabriela Reyes Pelàez es casaren a l'Ajuntament de Maria de la Salut, el dia 19 de febrer.

Que el vostre amor no acabi mai.

IMMOBILIÀRIC LLUC MATAS

"Venga a descubrir un paraíso"
Kommen sie, linden sie ihr paradus

Plaça des Pou, 17
07519 Maria de la Salut (Mallorca)

Tel. 971 52 50 70
Fax 971 52 57 73
Mòbil 679 90 57 94

TELÈFONS D'INTERÈS:

AJUNTAMENT	971525002 (FAX)	971525194
BIBLIOTECA		971525688
UNITAT SANITÀRIA (cita prèvia)		971525594
APOTECARIA		971525020
ESCOLA DE DALT (telèfon i fax)		971525083
ESCOLA DE BAIX		971525252
LOCAL TERCERA EDAT		971525564
PARRÒQUIA		971525033
GESA INCA: AVARIES		971880077
BOMBERS		085
HOSPITAL MANACOR Informació		971847000
	Urgències	971847060
	Cita Prèvia	971847100
AMBULATORI D'INCA		971502850
URGÈNCIES A TOTA L'ILLA		061
SON DURETA (Centraleta)		971175000
AMBULÀNCIES S.S. (Inca)		971502850
AMBULÀNCIES		971200362
RECAPTACIÓ TRIBUTS CAIB (Inca)		971505901
ADMINISTRACIÓ D'HISENDA (Inca)		971505150

HORARIS:

AJUNTAMENT:

de 8'30 a 15 hores.

APOTECARIA:

Matí: 9 a 13 hores.

Horabaixa: 16'30 a 20'30 hores.

UNITAT SANITÀRIA:

de 9 a 15 hores.

BIBLIOTECA:

Dilluns i dimecres: de 16 a 18 hores.

Dimarts, dijous i divendres: de 16 a 19 hores.

LÍNIA MARIA-PALMA:

Sortides Maria: 8 i 15 hores. (15 h. Dissabtes no, Festius sí)

Sortides Palma: 13 (dissabtes, 14 h) i 19 hores.

(Festius, 19, 15 hores)

LÍNIA INCA-MANACOR:

Cap a Manacor: 12'30 i 19'55 hores.

Cap a Inca: 9'40 i 18'50 hores

LÍNIA MARIA-HOSPITAL-MANACOR:

(De dilluns a divendres)

Sortides Maria: 7'55, 10'30 i 14'45 hores

Sortides Manacor: 11'05, 13'35 i 18 hores

PUNT D'ATENCIÓ CONTINUADA DE SINEU: Carrer Ponent, número 3.

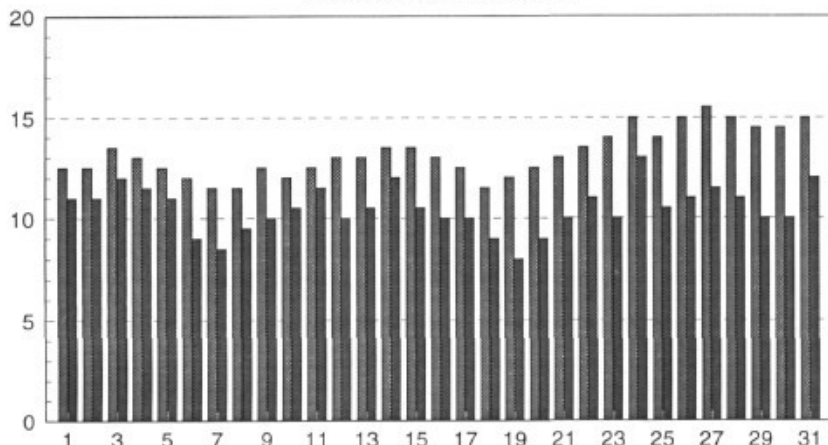
- Per demanar hora al servei de Pediatria heu de cridar de 8 a 14 hores al855043
- Per urgències, a partir de les 15 hores heu de cridar al520292
- Preparació pel part, postpart, control de gestació i informació sobre anticonceptius heu de cridar al236624

El temps

MES DE GENER

■ MAXIMES ■ MINIMES

PLUVIOMETRIA

Dia .2	2 l.
Dia .4	61 l.
Dia .8	10 l.
Dia 10	10 l.
Dia 11	1 l.
Dia 13	14 l.

TOTAL: 98 LITRES

Temperatura Màxima	15,5° C (Dia 27)
Temperatura Mínima	8° C (Dia 19)
Temperatura Mitjana	11,8° C
Mitjana Màximes	13,2° C
Mitjana Mínimes	10,5° C

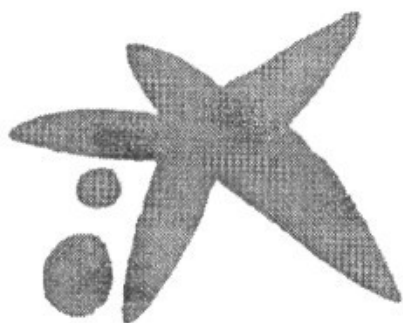
De Viatge, amb *Viatges Martel*

Viatges Martel sortejarà un viatge

per a dues persones, entre totes les fotografies recents de viatges publicades a Fent Carrerany al llarg del 2002

1.- Na Joana Gelabert i en Miquel Capó a les grandioses catarates d'Iguazú, el passat mes de gener

"la Caixa"

OFICINA DE MARIA DE LA SALUT

SORTEIG DE LA FOTOGRAFIA GUANYADORA DE L'ANY 2001

En el transcurs del sopar que es va fer després de l'Assemblea General el passat dia 2 de febrer, es procedí a realitzar el sorteig de la fotografia guanyadora del concurs de l'any 2001. La fotografia agraciada fou la número 15, publicada al número 183, corresponent al mes de Novembre.

Les monedes i les paraules

Probablement sense acabar de ser conscients de la transcendència del fet, fa poc temps hem començat a usar un nou sistema monetari, i aquests dies diem adéu definitivament a la pesseta. Feia cent trenta-quatre anys que el país funcionava amb un sistema

monetari molt simple, com tots els sistemes moderns, basat en una unitat (la pesseta) i un conjunt de monedes i bitllets de valor superior a la unitat, expressats en pessetes, o de valor inferior, expressats en cèntims. Però malgrat que només aquestes dues paraules –*pesseta* i *cèntim*– figurassin en aquelles monedes i bitllets, la gent, com anirem veient en aquest article ha utilitzat un bon grapat d'altres denominacions, bé procedents de sistemes anteriors bé generades en virtut de diversos fenòmens expressius. Els diners són un element clau en la vida de totes les societats, i és, doncs, lògic que les llengües corresponents reflecteixin aquest fet en les estructures del seu vocabulari i en alguns casos en l'exhuberència d'una fraseologia relacionada amb el món del diner.

En iniciar-se l'era de la pesseta feia poc temps que la gent havia estat sotmesa a un altre canvi monetari, si bé de naturalesa efímera: l'establiment de l'escut com a unitat (1864), unitat que només durà cinc anys i que passà sense pena ni glòria. Els dos canvis, el de l'escut i el de la pesseta seguien una llarga època caracteritzada per la continuïtat en els usos monetaris però també per la complexitat deguda a la confluència de sistemes diversos. Una llarga etapa que per a nosaltres comença amb la supressió del sistema monetari propi i la imposició del sistema castellà, que dugué a terme la política borbònica a partir del decret de Nova Planta. Al llarg dels segles XVIII i XIX la unitat de compte i moneda principal va ser el reial (escrit amb les variants poc recomanables *real* i *ral*), naturalment d'origen castellà. Amb tot, la paraula *reial*, que originàriament designa la moneda pròpia del rei per oposició a altres monedes, era antiga i genuïna. Els reials mallorquins d'argent, equivalents a dos sous, van ser durant segles una de les monedes pròpies del nostre país, molt abans de la Nova Planta, per descomptat. I també els reials d'or, equivalents a deu reials d'argent.

El canvi del reial per l'escut i el canvi de l'escut per la pesseta van ser relativament fàcils, perquè les equivalències eren simples: deu reials eren un escut i quatre reials una pesseta. La introducció de la pesseta, a més, va ser un canvi de noms i d'unitats de compte, però la forma física de les monedes va romandre pràcticament inalterada fins a la II República, cosa explicable en una societat il·literada en què la majoria de la gent era incapaç de llegir les inscripcions de les monedes i només les reconeixia per la seva grandària, forma i color. Les monedes d'argent de quatre reials, que ja existien

de feia molt, passaren a dir-se oficialment primer *quaranta cèntims* (d'escut) i després *una pesseta*, canviant només les inscripcions però no la les mides ni el pes ni la composició. I les monedes d'un reial, dos reials i vint reials passaren a dir-se respectivament primer *deu cèntims* (d'escut), *vint cèntims* (d'escut) i *dos escuts*, i després *vint-i-cinc cèntims* (de pesseta), *cinquanta cèntims* (de pesseta) i *cinc pessetes*. La de deu reials fou denominada *un escut* i després es transformà en la moneda de *dues pessetes*, amb un canvi de valor. És de suposar que, almenys inicialment, la gent continuà dient *quatre reials* a la moneda que duia la inscripció “cuarenta céntimos de escudo” o “una peseta”. I les noves monedes de cinquanta cèntims de pesseta, l'antiga moneda de dos reials, continuaren essent designades com a *dos reials* durant moltes dècades, de fet fins a la seva desaparició fa poc. Quan els anys cinquanta Franco encunyà la moneda rossa de 2,50 ptes., que encara recorden els que ja tenen una edat, tothom la designà com a *deu reials*, quasi cent anys després de la desaparició oficial del reial. El multisecular mot *reial* continua usant-se en expressions com “no valer un reial”, aplicat a una cosa de poc valor, o “fer els deu reials justs”, que significa assolir completament allò que un s'havia proposat o, irònicament, fracassar-hi.

Sinònim de *reial* és *velló*, un castellanisme (en català genuí és *billó*) que estrictament designa un aliatge d'argent i coure, que va ser durant segles la matèria de què es feien les monedes de més circulació. A l'època del reial calia diferenciar el reial d'argent i el reial de billó (vuit reials d'argent equivalien a vint reials de billó), i com que el reial de billó, dit normalment *de velló*, acabà essent el d'ús corrent, el mot *velló* va acabar essent un equivalent de *reial*.

Una moneda d'argent grossa i superba que circulà els segles XVIII, XIX i XX era el pes fort (en espanyol *peso duro*), una moneda que successivament dugué les inscripcions 8 reials (d'argent), 20 reials (de billó), 2 escuts i 5 pessetes. Abreujant *peso duro*, la gent en digué *duro*, i aquesta és una de les paraules que han estat d'ús més popular i persistent, malgrat no haver figurat mai gravat a la moneda. Durant tota l'era de la pesseta *duro* ha estat la denominació normal de la moneda de cinc pessetes, i fins no fa gaire una unitat de compte fonamental per a quantitats grosses: els majors encara parlen de cent cinquanta duros o tres-cents duros, quantitats que els joves s'han d'esforçar per convertir a pessetes.

Les monedes fraccionàries també tenen les seves curiositats. Els cèntims van aparèixer el 1854 en substitució dels antics maravedis (primer foren cèntims de reial, després cèntims d'escut i finalment cèntims de pesseta). Però la paraula *cèntim* va resistir-se a penetrar en la parla de la gent, que durant moltes dècades només va utilitzar altres noms, com *reials*, *vellons*, *dècimes*, *peces de quatre*, etc. Les primeres peces de coure de 10 cèntims i 5 cèntims de pesseta, conegudes en espanyol com a *perras gordas* i *perras chicas*,

pel lleó rampant que la gent convertí irònicament en una cussa, aquestes monedes grosses, negrenques i gastades fins a fer-se il·legibles que guarden alguns avis, aquestes monedes eren anomenades *peces de quatre* i *peces de dos* respectivament. Una vegada més la gent dona a una moneda un nom que parteix de monedes anteriors. En aquest cas es tracta de la dècima, és a dir la dècima de reial, una moneda que s'havia usat a partir de mitjan segle XIX, i que continuà popularment amb aquell nom malgrat que pocs anys més tard es convertí en cèntims de reial i després en cèntims d'escut. Fins a la seva supressió, l'any 1945, les monedes de coure de deu i cinc cèntims es diuen *peces de quatre* (o *quatre dècimes*) i *peces de dos* (o *dues dècimes*). Cal notar que una dècima de reial equival a un cèntim d'escut, i, per tant, les peces de quatre equivalen també a quatre cèntims d'escut. Quan aparegueren les monedes d'un cèntim d'escut es digueren popularment *canets*, nom que no sabem si també s'aplicà als posteriors cèntims de pesseta, físicament molt semblants.

Sobre el nom de la pesseta, cal dir que òbviament és un nom català –que en aquest idioma hauríem d'escriure *peceta*–, diminutiu de *peça*. Acabam de veure que *peça* a Mallorca era un sinònim popular de moneda. Les primeres monedes amb la gravació “Una peseta” aparegueren al Principat a principi del segle XIX i se'n feren diverses encunyacions fins al 1837. Segons algunes fonts, els espanyols durant l'època isabelina ja utilitzaven el catalanisme *peseta* per a designar la moneda de quatre reials o *real de a cuatro*. Laureà Figuerola, ministre de finances pare de la nova moneda, donà a aquesta el nom de *pesseta*, cercant una denominació que simbolitzàs el trencament que representava la revolució del 68. Però aquesta moneda ha tingut un bon grapat de noms populars, com *rossa* (a partir de la II República), l'enigmàtic *pela* (passat com a catalanisme a l'espanyol, que deu tenir relació amb *pelat*, *pesseta pelada*), *cuca*, *castanya*, etc.

Abans del decret de Nova Planta, abans dels reials castellans, els escuts i les pessetes, els Països Catalans van tenir un sistema propi, consistent en unes unitats de compte i en un conjunt de peces monetàries encunyades a les seques de les principals ciutats. Les unitats de compte eren les del sistema carolingi, basat en la *lliura*, que contenia vint *sous*, i cada un d'aquests, dotze *diners*. Lliures i sous eren només unitats de compte, és a dir conceptes relacionats amb una certa quantitat de diner però no hi havia cap moneda que fos una lliura o un sou. Els diners sí que eren, a més d'unitat de compte, una moneda física. Lliures, sous i diners, com a unitats de compte van ser utilitzats fins a mitjan segle XIX. El seu valor en relació a les monedes reals va anar variant amb el temps, però la relació entre elles va romandre fixa. Les monedes efectives encunyades a Mallorca eren el *reial d'or*, que, simplificant un poc i prescindint de variacions històriques, valia deu reials d'argent; el *reial d'argent*, que equivalia a dos sous; el *diner*, peça de billó; el *dobler*, també de billó, que valia dos diners; i la *mallà*, equivalent a mig

diner. A més hi hagué un tipus de diner anomenat *diner menut*, o simplement *menut*. Tot això anà desapareixent a partir del decret de Nova Planta, però aquestes paraules han restat en el lèxic comú de la gent actual: *diners* és el nom general per a la suma de moneda, que a Mallorca també es diu *doblers*, *doblessos* a Menorca i *sous* a les Pitiüses. *Menuts* ha restat com a denominació del conjunt de moneda petita amb concurrència amb el castellanisme *calderilla*. Al Principat els diners en general també es diuen, col·loquialment, *quartos*, mot que correspon a una de les monedes de coure de l'època del reial (si no vaig errat, quatre monedes de tres *cuartos* o dues de sis equivalien a un reial). *Quarto* és un mot emparentat amb el de *quartillo*, denominació popular a Mallorca de la moneda d'un quart de reial, que podem retrobar avui en la nòmina de malnoms dels pobles de Mallorca.

L'entrada a l'era de l'euro és un fet rupturista, tant per l'estranyesa de l'equivalència euro-pesseta, és a dir el fet que el valor de l'euro (166,386 pessetes) sigui una xifra tan aparentment capriciosa i tan poc rodona, com pel trencament en la forma física de monedes i bitllets. A diferència d'altres canvis de moneda, ara del sistema anterior pel que fa al lèxic no en quedarà res. Ni duros ni pessetes ni res. Matisem: cap mot del sistema anterior no s'usarà per a designar monedes en ús o quantitats de diners, tot i que probablement continuarem dient “no tenir un duro”, o “no tenir una pesseta”, o “cercar duros a quatre pessetes”, o que una persona és molt *pessetera* (no sembla que es digui *eurera*), igual que alguns continuarem usant encara la fraseologia feta amb *reials* i *vellons* que hem vist abans. Fins quan, no ho sabem, atès que entre les noves generacions tota la fraseologia tradicional se'n va en orris de manera ben preocupant. És a dir que per a comptar diners ara només hi haurà l'euro, un mot que ja hem començat pronunciant malament (cal insistir que la e ha de ser oberta), i els *cèntims*. L'euro és una moneda completament nova i el seu valor en relació a la pesseta no convida a mantenir cap tipus d'equivalència fora d'allò de “sis euros són mil pessetes”. Hi ha un fet, però, certament curiós: al final de l'època d'utilització de la lliura, i fent l'equivalència en pessetes de les de final del XIX, una lliura mallorquina eren 3,32 pessetes. Si conservam la relació fins avui, això equival de manera exacta i rodona a dos cèntims d'euro. Si el lector em permet la broma, a aquesta moneda petita rogenca que diu “2 euro cent” li podríem dir, doncs, *una lliura*, o *vint sous*, o *deu reials mallorquins*; i a l'altra moneda rogenca més petita, la més petita de totes, *deu sous* o *cinc reials*. La cosa queda bé i permet superar l'època espanyola de pessetes, duros i altres extermitats tot enllaçant amb la nostra època sobirana. Hi ha, però, una diferència: en el segle XIII amb quatre lliures de les de ver podíeu comprar una casa a un poble de l'illa, i amb quatre lliures d'aquestes d'ara podeu comprar dos xiclets o una goma d'esborrar.

GABRIEL BIBILONI
Professor de la UIB
gabriel@bibiloni.net

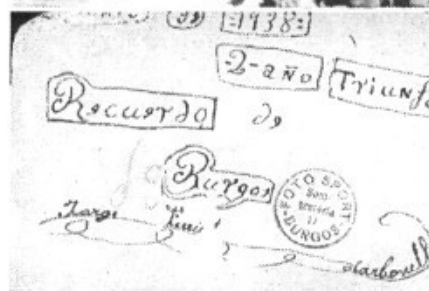
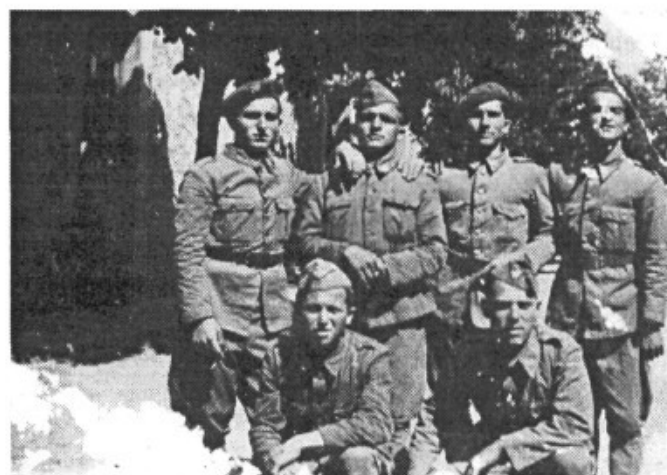
QUINTOS I QUINTADES

No, no és tan antic com el pastar, però sempre s'ha dit: És cosa de quintos!. I diuen, també, que antigament "Ses Quintades" eren molt més sonades. I s'explica: abans eren quintos als 21 anys, i ara ho són als 18. I com més grans, més ases!

He sentit contar als que foren quintos allà pels anys 31-33, que uns dels seus "malsaveranys" era amollar un carro traginer (que no era un carretet com els que en l'actualitat, escassament, veiem circular), per un carreró de s'Arraval, per avall!. Avui, les quintades sembla que són menys espectaculars. Una de les més sonades que podríem citar, de fa uns anys, seria aquella de quan engataren un ase, fent-li beure cervesa, i exhibint-lo llavors damunt el cadafal de la plaça. Una altra, curiosa i xocant, de no tan enfora, fou quan taparen l'entrada de la Casa de la Vila amb material de construcció, fins quasi a dalt de l'entrada principal... i no passà res! És cosa de quintos! I els darrers anys sembla que les quintades es redueixen a esquitxar tothom per les beneïdes de Sant Antoni i a espargir palla pels carrers, i a fer renou tirant unes bombetes per aquí i per allà. I què hem de dir? Què ho trobam lleig? Què voleu que us digui? Natural que està lleig, que no està bé. Però hi ha tantes coses que no estan bé. Per exemple, que cada dia hi hagi una guarda de cotxes mal estacionats a la plaça – el meu el primer! ; que la brutor d'alguns solars cèntrics surti al carrer!; que no es pugui circular per algunes voravies perquè sempre estan impedides!; que hi hagi, a 50 metres de la plaça, trossos de carrers sense voravies!... I això és diari i sembla que etern. I quinto solament es té el privilegi de ser-ho un pic a la vida. Així és que servidor em decantaria per allò de: És cosa de quintos! I no passa res! O no són al·lots? (carinyosament, que no se m'enfadi ningú, que ja sé que sou majors, que els teniu peluts, però també us he de dir que encara us queda molt de *palo sec* per córrer). I això de la palla és el que m'ha duit a fer aquest comentari. I tot a resultes d'unes converses, d'unes "sentències" d'uns quintos, als quals les quintades que se'ls podrien atribuir serien: "Per obligació", "Per imperatiu legal", agafar un fusell, penjar-se un "macuto" i una manta a l'esquena i emprendre una marxa per terres que mai no havia trepitjat i on no se'ls havia perdut res, i començar una guerra fratricida, sense saber exactament el que defensaven o contra qui combatien. I en aquesta conversa aquests quintos, avui majors de vuitanta anys, respecte de la palla comentaven: Segur que aquests quintos que tiren tanta palla pels carrers no saben la feina que al nostre temps, duia recollir-la? I explicaven: el que no saben aquests joves és que per aconseguir palla com aquesta que ells escampen, al nostre temps un s'havia d'aixecar ben dematí, enganxar el carro amb les cadiretes davant i darrere (cadiretes són per als

que no ho saben, uns suplementes que s'acoblaven al carro per augmentar la seva superfície, a fi de poder col·locar més càrrega), anar al bocí on prèviament havien deixat les garbes, una vegada segat el cereal i carregar unes 20 o 30 unitats cada viatge; dur-les a l'era, estendre-les per tota la superfície, per, després, d'haver-les "torrades" per efecte del sol, trepitjar-les amb l'ajuda del mul, al qual se li feia arrossegar un carretó de pedra fent voltes i voltes damunt l'era.

"Si no fos pel carretó, que va darrere, darrere, no hi hauria cap somera, que batés un cavalló".... per espai d'unes quantes hores. I quan ja trobaven, després d'haver-lo remolcat unes quantes vegades, que la palla (de blat, ordi, civada o faves) ja estava ben trossejada i separada del gra, amb unes forques es ventava i així, ajudats pel vent, se separava el gra de la palla. I recollit el gra dins sacs, encara quedava la feina de la recollida de la palla que amuntegada dins llençols de saqueta que es fermaven pels quatre cantons, era traginada al sostre de casa, on trepitjada fortament per poder-n'hi aficar tot el possible i més (qui d'al·lot no ha trepitjat palla al sostre de casa?) – em referesc als majors- quedava allà dipositada per després servir d'aliment al bestiar, entre altres coses, durant tot l'any... Ara ja sabem que no és així, però en aquell temps no hi havia altra alternativa...

Grup de soldats destinats a Burgos citats a l'escriu

I aquest grup de majors, companys dels que figuren a la foto que adjuntam, no tengueren l'ocasió de "cantar panades", com en aquell temps es deia. O sia, que no varen ser "Quintos" i, per tant, tampoc feren quintades. Les quintades d'aquests –ara majors- foren no ja escandalosament divertides, com tocava, sinó que al

contrari foren tristes i cruels, no admetent comparació!... Així és que, creieu-me, seria millor passar, deixar anar els "malsaveranys" d'aquests joves d'avui que segueixin divertint-se enc que causin algunes molèsties als malsofrits. Perquè les nostres quintades, a més de 60 anys vistes, sense passió ni interessos de cap casta, perquè ja estam de tornada de tot, podríem dir que foren, a més del que ja hem dit: "Fer de purs", utilitzats i arrossegats per quatre "ofuscats" als quals havien enlluernat, prèviament, quatre poderosos adinerats, malacostumats i privilegiats de tota la vida, que no estaven disposats al fet que quatre "politiuetxos" –polítics elegits democràticament pel poble– els fessin els comptes, afegint-hi l'ànima de poder d'aquests quatre ofuscats africanistes (i llavors diuen! els mateixos que pocs anys després entregaren "de manera poc gloriosa" aquelles possessions on havien guanyat les estrelles i medalles, encalçant, per molts d'anys, un tal ABD el CRIM, que amb quatre moros els jugà a la vergueta per tot el RIF, Celuan, Mont Arruit, Xauen, etc... I mira per on, per tornar a reconquistar Espanya, aquells il·luminats es valgueren d'aquells mateixos morets tan odiats –quants de *Tabors de Regulars*, *Tiradores de Ifni*, *Mehalas saharianas*, trepitjaren i quants en quedaren per les nostres terres? –Terol, Brunete, l'Ebre) ens dugueren a set anys de mili (voldria ho meditàssiu bé joves... dels 18 als 25 anys!) I gràcies a Déu, que uns ho podem contar, ja que en el camí altres s'hi quedaren (dels sis de la foto que, com ja hem dit, adjuntam un, en Bernat, no tornà). I ens enfadam si els quintos tiren bombetes! En Bernat no va ser quinto, no va fer quintades, , no havia fet l'edat!. Aquí no podem dir allò de: És cosa de quintos!. No, allò va ser una altra cosa.

CONCLUSIÓ:

Deixem que els quintos es diverteixin!
Sapiguem aguantar amb paciència els seus malsaveranys.

El bramar de ruc mai no ha estat lleig!
La palla, sabem, es pot recollir
Que els quintos d'avui, passats 60 anys, puguin
escriure alguna cosa diferents al que aquí s'escriu
d'aquells que no foren quintos!
Que la pau sigui amb nosaltres!

Res més. Que estiguen bons us desitja el vostre amic.

Miquel Oliver i Roig.

Maria, 4 de febrer de 2002-03-02

PD. I aprofitant. I per què no? Quin detall més hermós seria (en 13 anys de govern socialista i tots els que van d'aquest govern de dretes, ens feim creus i ens desil·lusiona, per no dir una altra cosa, comprovar que no s'hagi alçat cap veu clamant respecte del que nosaltres entenem com una injustícia abusiva, si el nostre Ajuntament, tota vegada, segons tenim coneixement, que tots els anys destina unes quantitats perquè els quintos es diverteixin a la seva manera amb actes festiu propis de la seva edat, que valentment fes alguna cosa semblant al que el Govern de la Comunitat ha determinat respecte d'aquells que injustament foren detinguts en presons, per assumptes polítics. Nosaltres –crid en nom de la majoria dels quintos del 40- no demanam cap indemnització pecuniària; lluny de nosaltres el materialisme! Solament voldríem veure un simple detall que al manco ens demostrés el reconeixement a la nostra queixa per no haver "cantat panades", per no haver estat quintos contra la nostra voluntat i no poder haver fet cap quintada. I si qualcú creu que això és "pardalera", sàpiga que va errat (haver perdut set anys, els millors de la nostra joventut, creiem que no és pardalera) Agafar-ho així, creiem, seriosament, seria un insult als que quedaren pel camí. I les comparacions són odioses... Repetesc: a què seria guapo? Un simple detall!

Res més: retreure faltes anteriors no justifica les pròpies. Això de: I tu més! és excusa de mal pagadors – i més si és en sentit negatiu.

HORARI DE MISSES PER LES CELEBRACIONS DE PASQUA.

El Consell Parroquial vos dóna a conèixer l'horari de misses que tendran lloc en motiu de les festes de Pasqua, i aprofita per desitjar-vos unes bones festes.

- Divendres 22 de Març a les 20 h. Acte Penitencial.
- Diumenge 24 de Març, Dia del Ram a les 12 h. a la Plaça d'Alt Beneïda de Rams i després missa.
- Dijous Sant : A les 20 h. Celebració de l'Eucaristia i acte seguit Processó.
- Divendres Sant: Celebració i devallament a les 20 h.
- Dissabte Sant: A les 21 h. Celebració de la Vigília Pasqual.
- Dia de Pasqua: A les 11'30 h. Processó de l'"Encuentro" acte seguit l'Ofici de Pasqua.

Piscines d'es Plà
PARROQUIA DE LA SALUT

C/. Major, 113 - 07519 MARIA DE LA SALUT (Mallorca)
Tel./Fax 971 52 50 35 - Mòbils 679 09 15 09 - 615 66 09 32

LA TERRA I ELS SEUS FRUITS

-Apunts de la vida pagesa-

ELS PLAGUICIDES

*Reproduïm les idees principals d'un article d'Ana Alemany * que es va publicar a la revista EL MIRALL, núm. 123. Parla dels plaguicides convencionals que s'utilitzen i dels inconvenients que tenen i deixa una porta oberta als sistemes biològics de control de plagues.*

Però ja que els plaguicides químics són usats per molta gent, convé llegir les paraules d'aquesta experta i conèixer un poc millor que tenim entre mans quan espargim aquests productes.

La realitat és que a poc a poc ha disminuït no tan sols el nombre d'aus arreu del món, sinó també el de molts d'insectes i altres criatures.

El motiu ja sabem quin és: que si hom volia posar fi a les plagues, també s'ha posat fi a una bona part de les espècies animals o s'han posat en perill directament o indirectament, així com s'ha posat en perill la nostra salut. (...) No es tracta de no emprar els plaguicides, sinó de fer-ne un ús racional, per sobre tot de saber-los distingir, de manera que s'han de poder triar els més adients en cada cas i, sobre tot, els més dolços, com es diu avui en dia, amb el medi ambient.

Què és un plaguicida?

Tots sabem que amb aquest nom ens referim a una substància o a un ingredient actiu, així com a les formulacions o preparats que en continguin una o més d'una destinada a combatre els agents nocius tant per als vegetals o els productes vegetals com per a l'home i els animals domèstics.

Es classifiquen com a productes poc tòxics (catalogats amb (O) o amb la lletra A); lleugerament tòxics o nocius, que ja impliquen riscos més importants sobre la salut, encara que limitats (assenyalats amb (Xn) o amb la lletra B); mitjanament tòxics, que ja poden donar lloc a problemes greus de salut, de vegades crònics, i arribar fins i tot a provocar la mort (s'assenyalen amb T o C); i plaguicides molt tòxics, causants de problemes molt greus de salut, així com també de la mort (marcats com a (T+) o D).

Aquestes substàncies poden ser nocives per inhalació i/o per ingestió, però cal saber també que moltes actuen per contacte, de manera que quan per exemple ens hi banyam un dit, un braç o una mà, les absorbim a través de la pell. Malauradament poca gent ho sap, i per això ens esgarrifam veient que, quan fa calor, un pagès esquitxa amb calçons curts, màniga curta i sense guants, per exemple.

La major part dels plaguicides convencionals són neurotòxics, és a dir, actuen directament sobre el sistema nerviós, inhibint les respostes donades per part del cervell i per tant ocasionant la descoordinació dels moviments i produint després un efecte paralitzant. El més greu, emperò, és que el sistema nerviós de tots els animals funciona de la mateixa manera, des del més senzill, com pot ser un cuc, passant per una mosca, per una gallina o una ovella, fins a nosaltres mateixos.

Tots gaudim del mateix model funcional de sistema nerviós i, per tant, només és qüestió de dosi. Per matar una mosca fa falta poca quantitat de producte, i perquè ens afecti a nosaltres, una mica més. El cas és que, en això, pràcticament no s'hi pensa mai, i no ens adonam dels efectes que patim a causa dels plaguicides. S'han descrit pèrdues de memòria, impotència, al·lèrgies estranyes, pèrdues de mobilitat a les articulacions, pèrdues de defenses immunitàries, malformacions de fetus, per esmentar alguns dels efectes negatius, a més a més del cancerigen, ben demostrat en determinats casos.

Els plaguicides convencionals són perjudicials perquè maten indiscriminadament, per tant, redueixen la biodiversitat i desequilibren els ecosistemes; afecten la salut de l'home i dels animals domèstics; contaminen el medi ambient a curt i mitjà termini; indueixen l'aparició de resistències, afavorint també el ressorgiment de plagues secundàries o de noves plagues, com a conseqüència de la destrucció dels seus enemics naturals.

Hi ha també plaguicides de tota la vida, és a dir, substàncies conegudes des de fa molt de temps pel seu efecte biocida, com ara el sofre, o el coure, o més modernes com els olis d'hivern i d'estiu.

Els plaguicides dolços

Al llarg de les darreres dècades s'han iniciat noves línies d'investigació basades en l'observació del que passa a la natura. Sempre s'ha dit que la natura és sàvia, i com que ens duu milions d'anys d'avantatge, ens pot ensenyar algunes coses. Aquests estudis han dut als anomenats plaguicides bioracionals, que es basen en:

-La fisiologia del desenvolupament i de la muda dels insectes. (...)

-La relació insecte-planta. Aquesta és una bona font de plaguicides naturals, ja que les plantes fa cèntims de milions d'anys que es defensen dels enemics. Segreguen un bon grapat de substàncies nocives, algunes de les quals amb els efectes hormonals ja esmentats (fitojuvenoides), o d'altres que són antialimentàries, és a dir, un cop l'insecte les ha tastat, ja no menja mai més i mor. (...)

-La comunicació entre els insectes. El llenguatge dels animals és majoritàriament químic, és a dir, s=envien senyals mitjançant determinades substàncies, per tal de trobar parella, d=avisar-se d'un perill, de mantenir-se a prop els uns dels altres, etc. (...)

Tenim, doncs, un bon ventall de possibilitats per triar. I això que no he parlat del **control biològic**, que pot ser que sigui un dels millors mètodes, ja que es tracta d=emprar els mateixos mitjans de control que utilitza la natura: els enemics naturals, que són, com he dit abans, els depredadors i els parasitoides. Això ja és un altre tema, però almenys cal que no els destruïm, cosa que fem quan empram productes inadequats. Per això i per les altres raons sanitàries, ecològiques i mediambientals exposades, cada vegada hauriem d=estar més convençuts que cal rebutjar els plaguicides convencionals. El que és important és conèixer les possibles eines alternatives que tenim a l=abast, per triar les més adients en cada cas. Al principi, emperò, ho hauriem de fer ajudats per algú que ens pogués aconsellar correctament sobre el que hem de fer, quan i com.

**Ana Alemany és professora titular de Zoologia de la Universitat de les Illes Balears*

Midar mirades

Lluc MATAS

El carbó, el ferro, els cops damunt l'encrua i tenir definitivament una personalitat o una única essència. El ferro sempre es moldeja, agafa forma i no para en saber-se imperfecte, inacabat, en un cicle que és tota una vida. La creació en els ferrers és màgica, és la d'un demiürg que no s'escaliva en l'errada i que constantment visualitza l'anatomia ideal, des del pes fins a l'alçada i des dels peus al cap. La previsió sol no restar: hi ha ferro abastament. L'aleació és fermament bona. Tots surten distints. Són miralls. S'hi ha afegit el vidre, el vidre que ho sap tot i que sap més que ningú que tot enganya. Tenim miralls d'estructura de ferro amb un vidre tacat pel temps, que no vol recordar. El ferrer no pot mesurar els efectes de les mirades de les imatges sobre el vidre. L'ha construït i no podia plànyer les reaccions químiques internes que el fan estar a gust o a disgust amb si mateix en reflectir-s'hi menys del compte. Sap ara que el vidre comanda. Comanda perquè està fet de neurones i de neurotransmissors. L'estructura de ferro, per guapa que sigui, és irrellevant. La màquina ha guanyat a l'enginyer. Ara xerra amb qui s'hi mira. Li ho fa saber quasi tot. L'únic que s'amaga és el futur, però de present n'és el més docte doctor.

El vent bufa i en Sinxi té mal de cap. Vol prendre una aspirina, però és de ferro; cau neu blanca i el mal de cap genera un univers. El problema és que hi ha més ferro que no pas vidre. S'han de fer miralls fins que tothom en tengui un per a ell. Què no diuen els miralls? Els miralls no diuen res sobre la voluntat, però poden condicionar-la. Un acte de voluntat per perdre pes pot conduir a amagrir-se si sols menges allò que t'agrada, que és molt distint que "empassar-se" tot allò que et donen. Saciarse del que agrada és acceptar-te com ets sense cap tipus de remordiment o

FEINES I COSTUMS DEL MES DE MARÇ

En ploure de març, plouen faves, aquest mes els favars agraeixen una bona saó, que ja és ben necessària. Fa més d'un mes que no plou, però hem tengut ventades, *març ventós, abril plujós*. A l=horta s=han de sembrar les patates, porros, enciam, julivert, carabasses, i per Setmana Santa se poden sembrar els melons i síndries. També podeu sembrar, protegit de plàstic, albergínies, tomàtigueres, pebrers.

Encara podeu aprofitar per podar els darrers arbres de fulla caduca i fer els darrers empelts als llocs freds, procurau que la muda no hagi rebentat. Passat Sant Josep se poden començar a exsecallar els tarongers i llimoneres, però encara no passa d=hora.

Dia 19 és Sant Josep i les parres podades aquest dia les abelles no piquen els raïms. Si voleu posar una casera d=abelles, podeu preparar per agafar els primers eixams i amb la lluna prima podeu sanar els porcells.

Miquel Morey

queixa. És sols dir sí a allò que vol que diguis sí en un moment i en una situació donats. Si plou pots llenegar o banyar-te, però mirant al cel sembla no haver-hi cap problema si pots triar o sortir o romandre a cobert. El fet màxim que pot passar és que ploqui més del compte i de les previsions. Aleshores no li quedarà més remei que anar del pla a la muntanya i després, a l'estiu, de la muntanya al pla perquè la nostàlgia és la moixa que engatussa amb preteses ganes de mel i sucre el destí que tu tries des d'una fosca habitació de pressupòsits, els quals es donaran en una dosi d'expectativa en el temps tan arbitrària com la sort d'haver-hi estat en el moment i en el lloc adequats. Qui ho decreta? Un mateix ho fa a base de moure's així o així deçà per tal de concretar-se més i més en una essència, en un punt de vista a través d'una lluita que tenen com a grans enemics els tremolors de les pors. Dret, satisfet ja amb son et tens davant el mirall. T'hi veus sencer, però amb qualche cosa que no funciona. No te'n preocupes massa perquè saps que demà ja serà un altre dia.

Un polígon a Maria

Una agrupació d'empresaris de Maria ("Empremar") mostra gran interès en ubicar el nou polígon del poble a una finca de vora el poliesportiu, el propietari de la qual és Miquel Mas Ribas. La raó principal és descongestionar amb uns equips i amb unes eines que ja no saben on posar-les. Un nou polígon els donaria viabilitat a les seves pretensions ja que tendrien major amplitud per a col·locar eines i material, i tendrien, per altra banda, una major projecció de futur en les seves aptituds com a empresaris. Per a ells, Maria ha de menester un polígon. És necessari i denamar-ho sols és atendre a la necessitat que els impedeix anar a més. Sabem que l'Ajuntament és prou sensible respecte a les necessitats i peticions, i que aquesta vegada, com en d'altres, atindrà a les pretensions d'aquest equip d'empresaris intentant donar viabilitat al projecte.

Lluc MATAS 28.02.02

PERSONALITZA EL TEU MÒBIL PER NOMÉS 0,9 EUROS

Logos

feclogo gatitosneg	feclogo southp	feclogo bruja
feclogo esquit	feclogo ositonubes	feclogo demonio2
feclogo llestrelli	feclogo cheguevara	feclogo marías
feclogo castillo	feclogo paladium	feclogo vietas
feclogo prison	feclogo gatito	feclogo barcel
feclogo gatobianco	feclogo cule	feclogo equilibrio
Kiss Me!!	feclogo ratoncito	feclogo scream
feclogo puzzle	feclogo teatro	feclogo mofi
feclogo blacktrai	feclogo lapiz	feclogo boby
feclogo isalalone	feclogo brujita	feclogo incognito
feclogo Zosos	feclogo 1rana	feclogo startrek
feclogo gatofeliz	feclogo lindogato	feclogo lagarto
feclogo amino	feclogo prison	feclogo pesca2
feclogo caracoles	feclogo perrojuja	feclogo tren2

ESCRIBI UN MISSATGE DE TEXT AMB EL CODI ESCOLLIT

Exemple:
fectono mision

O, para enviar-lo a un altre mòbil:

fectono mision 638123456

ENVIÀ EL MISSATGE AL

7200

EN POCOS SEGONS REBRÀS EL LOGO O TO SELECCIONAT AL TEU MÒBIL.

sms ARENA

Vàlid per a telèfons Nokia i compatibles
TONS: 3210, 3310, 3330, 5510, 6110, 6130, 6150, 6210, 6250, 6310, 7110, 8210, 8310, 8810, 8850, 9110, 9210. **LOGOS:** 3210, 3310, 3330, 402, 5110, 5130, 5146, 5610, 6110, 6130, 6150, 6210, 6250, 6310, 7110, 8210, 8310, 8810, 8850, 9110, 9210.

Molts més logos i tons a:
www.smsarena.es/fec

Tons

Get the party started - Pink	fectono gparty
Most girls - Pink	fectono mogirls
Bohemian like you	fectono bohemian
On a night like this	fectono nithis
Turn off the light - N.Furtado	fectono turnlight
Whenever,wherever- Shakira	fectono where
Protected - B.Spears	fectono protected
Dance for me	fectono danfor
More than a woman	fectono mtaw
My plague - Slipknot	fectono myplague
One moment in time	fectono omtime
On the Move - Barthez	fectono onthe
Suerte	fectono suertesh
Pop	fectono pop
Himno FC Barcelona	fectono barcelona

"OPERACIÓN TRIUNFA" amb el Mòbil

Mi música es tu voz - Op. Triunfo	fectono mmetv2
Es por ti - Natalia, Alex, Manu	fectono eptf
Fallen - Chenoa, Nuna	fectono fallop
Fame - Op. Triunfo	fectono fameopt
Guilty - Naim, Verónica	fectono guilty
It's raining men - Rosa, Chenoa, Gisela	fectono itra
Lady Marmalade - Chenoa, Verónica, Gisela	fectono lamarma
Lucía - Manu, David	fectono lucia
Walking on sunshine - Natalia y Verónica	fectono walksun
What a feeling - Gisela	fectono whatflash

especial Southpark

Southpark	fectono southpark	
Southpark - La madre de Kyle	fectono spkyie	
feclogo southa	feclogo southb	feclogo southd
KENNY	KENNY	KYLE
feclogo southa	feclogo southf	feclogo southg
SouthPark	feclogo southi	You Bastard
feclogo southh	feclogo southj	
feclogo southk	feclogo southm	feclogo southn
feclogo southo	feclogo southp	feclogo southq
feclogo southr	feclogo souths	feclogo southp

Diga-li al Mòbil!!!

ERES UN... JoPuto
 fecuin JoPuto
 fecosun paraula seu numero
 Exemple: fecuin JoPuto 638123456

SEQUEIX LA JORNADA DE FÚTBOL DE 1ª DIVISIÓ EN DIRECTE DES DEL TEU MÒBIL

Envia el missatge **fecfutbol** al **7200** i rebràs tots els resultats de Primera Divisió en directe

Vàlid per totes les marques i models de mòbils. Preu del missatge 0,9 € + IVA

GRAN CONCURSO "RALLY SMS"

Envia un SMS al 7200 amb la paraula **FECPREMIO** i rebràs el teu número de participació per guanyar PREMIS DIRECTES:

- 1 GAME BOY ADVANCE si ets el participant 10.000
- 1 PlayStation2 si ets el participant 25.000
- 1 NOKIA 5510 si ets el participant 50.000
- 1000 € si ets el participant que més missatges ha enviat

SORTEGEM 1.000 € ENTRE TOTS ELS NÚMEROS DE PARTICIPACIÓ ACABATS EN 3 !!!

Quants + missatges envia + possibilitats tindràs de guanyar

Servel vàlid per totes les marques i models de mòbils. Preu del missatge: 0,9 € + IVA

El teu nom o la paraula que vulguis al teu mòbil

Fernando	I♥Dani
fecnom Fernando	feccor Dani
Carmen	Elena
fecneg Carmen	fecnin Elena
Carlos	
leck Carlos	

Horòscops

Horòscop feclogo aries
 Amor fecamor leo
 Salut fecsalu virgo
 Diners fecdine piscis

Servel vàlid per a totes les marques de mòbils

especial ShinChan

¡Personalitza el teu logo ShinChan!
 fecshin el titonam
 66 ELL... SAC
 fecshin El Tito

SHIN-CHAN	SHIN-CHAN	SHIN-CHAN
feclogo shinchan1	feclogo shinchan2	feclogo shinchan3
SHIN-CHAN	SHIN-CHAN	SHIN-CHAN
feclogo shinchan4	feclogo shinchan5	feclogo shinchan6
culeet!!	TROMPA	TROMPA
feclogo shinchan7	feclogo sctrompa	feclogo sctrom

Tons: ShinChan A feclogo shinchanA ShinChan B feclogo shinchanB

NOTÍCIES DE CICLISME

PLA DE MALLORCA

El Club Ciclista de Maria està preparant amb tota la il·lusió del món i moltes ganes el proper PLA DE MALLORCA que es disputarà durant el mes de maig i juny i ja ha començat a encalentir motors. Enguany segueix com l'any passat i es faran dues carreres, el Pla Petit amb distàncies de 30 Km aproximadament i el Pla de Mallorca que s'ha obert a tots els clubs que hi vulguin participar. Segurament serà la millor carrera per etapes de Mallorca, espectacular i disputada. Ja hi ha les dates, i són les següents:

Dia 12 maig. Contra-rellotge individual SINEU - MARIA

Dia 18 maig. Sortida i arribada SA POBLA.

Dia 19 maig. Sortida i arribada a MURO.

Dia 1 juny. Contra-rellotge a SA POBLA-BÚGER- SA POBLA.

Dia 9 juny. Sortida i arribada a MONTUÏRI.

Dia 16 juny. Sortida i arribada a SINEU

Ja estan determinats els recorreguts i Maria podrà gaudir dos dies de ciclisme. La primera etapa, dia 12 de maig, és una contra-rellotge individual amb sortida de Sineu i arribada a la Plaça des Pou de Maria, serà la primera etapa i servirà per comprovar l'estat de forma dels participants. L'etapa de dia 18 de maig del Pla de Mallorca, no del Pla petit, també passarà per Maria. Enguany hi haurà més corredors del Club Ciclista de Maria que l'any passat i esperam millorar els resultats. Per altra part, ja està dissenyat el nou equipatge que lluirem aquesta temporada on hem tingut una gran resposta i hi ha nous patrocinadors.

DIVENDRES SANT A LLUC

Com ja és habitual de cada any, el Divendres Sant el Club Ciclista de Maria organitza la tradicional pujada a Lluc. La partida serà a les vuit i mitja de la Plaça del Pou. A les vuit i quart es farà la foto oficial i pensau que només surten els que hi són. Com que la carretera de Caimari a Lluc està en molt mal estat i a l'hora que baixam molts de cotxes pugen, tornarem a baixar per Pollença, per enfilat cap a sa Pobla, Muro i Maria.

I com no podia ser d'altra manera, tradicions manen, ens aplegarem tots a Ses Torres per fer el gran dinar de germanor dels ciclistes i sempre s'hi apunta qualcú que no ha vingut amb la bicicleta. Els que feis corema no patigueu, no menjarem carn, només peixet.

Al proper número ja vos contarem com ens ha anat i podrem donar més informació del Pla i dels corredors del nostre Club que hi participin.

Pep Ferriol i Miquel Morey

La Challenge d'enguany passà per Maria el dimarts dia 5 de febrer (Foto: Jaume Marc Ferriol)

RESULTATS I PROPERS PARTITS DELS EQUIPS DE FUTBOL

BENJAMINS:

Marier - Manacor 2 - 3
 Badia C.m.s.s. - Marier 11 - 1
 Marier - Escolar 6 - 3
 Montuiri - Marier 2 - 3

09/03/2002 Jornada 20
 Marier - Artà

16/03/2002 Jornada 21
 Manacorins - Marier

23/03/2002 Jornada 22
 Marier - Porto-cristo

ALEVINS:

Campanet - Marier 1 - 1
 Marier - Llosetense 2 - 4
 Campos - Marier 4 - 1
 Marier - Algaida 0 - 3

09/03/2002 Jornada 16
 Margaritense - Marier

16/03/2002 Jornada 17
 Marier - Sineu

23/03/2002 Jornada 18
 Marier - Alaró

JUVENILS:

Son Sardina - Marier 3 - 1
 Marier - Penya Blaugrana Llubí 5 - 3
 Petra - Marier
 Marier - Es Pla 2 - 2

10/03/2002 Jornada 20
 Marier - Atº Rafal B.

17/03/2002 Jornada 21
 Santa Catalina Atº B - Marier

24/03/2002 Jornada 22
 Marier - Collerense b

CARRERANY ESPORTIU CLUB D'ESCACS MARIA DE LA SALUT

El passat 20 de gener començà el Campionat de Mallorca per equips. El nostre Club hi participa en dues categories: Primera i Tercera. La categoria de Primera està formada per dos grups de vuit equips. El campionat consta de dues fases. A la primera, cada grup juga una lliga a una volta. Després, a la segona fase, s'agrupen els quatre primers de cada grup que competeixen per l'ascens. Dels vuit equips en puguen dos a la màxima categoria: Preferent. Els quatre darrers de cada grup lluiten per mantenir-se; en baixen quatre a Segona. Inicialment l'objectiu és

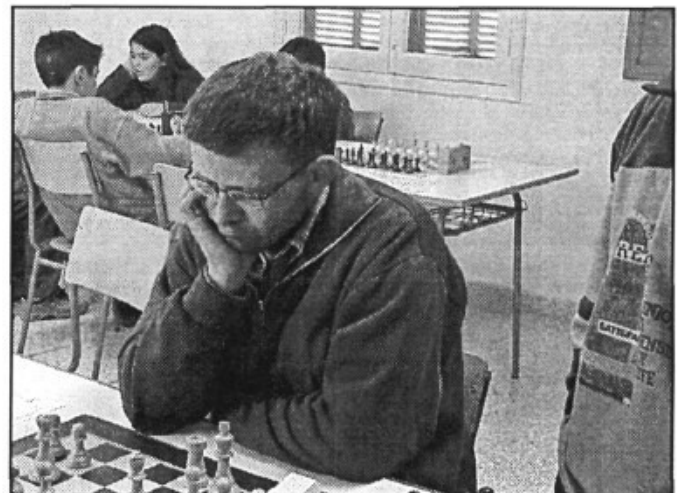
mantenir l'equip a Primera.

En la taula següent teniu el resum de tota la lliga disputada fins a final de febrer. Poden veure el resultat de tots els equips (guanya 1, empata 0.5 i perd 0), el punts i la classificació parcial. Després apareix el resultat global de cada matx del Maria (en aquesta categoria es juga amb cinc jugadors). En darrer lloc podem comprovar els jugadors que han integrat l'equip a cada matx, el resultat particular i el percentatge de partides guanyades de cada jugador.

CAMPIONAT DE MALLORCA PER EQUIPS- PRIMERA GRUP B											
	EQUIPS	1	2	3	4	5	6	7	8	PUNTS	CLASS.
1	SON OLIVA B		0	0	0	0		1	0	1	7è
2	CASA CATALANA	1		0	1	1	0.5		0	3.5	4t
3	C.F.A. MARRATXÍ	1	1		0	1	0	1		4	2n
4	INCA	1	0	1			0	1	0	3	6è
5	MARIA DE LA SALUT	1	0	0			0	1	1	3	5è
6	COSTA DE CALVIÀ		0.5	1	1	1		1	1	5.5	1r
7	A. PALMESANA B	1		0	0	0	0		0	0	8è
8	SA DRAGONERA A	1	1		1	0	0	1		4	3r
	RIVAL	0.5	3	3.5			4.5	1	1.5	TOTAL	%
	MARIA DE LA SALUT	4.5	2	1.5			0.5	4	3.5	16/30	53 %
	JERONI BERGAS (2093)	1	1	1			0	0.5	0.5	4/6	67 %
	FRANCESC X. MESTRE (2064)	0.5	1	0				0.5		2/4	50 %
	GASPAR MAS (2016)	1	0	0.5			0.5	1	0	3/6	50 %
	MONSERRATE MUNAR (1919)						0	1	1	2/3	67 %
	ANTONI BALLESTER (1906)	1	0	0			0	1	1	3/6	50 %
	MIQUEL MASCARÓ (1853)	1	0	0			0		1	2/5	40 %

A falta d'una jornada l'equip de Maria ocupa la cinquena posició. El resultat es poden considerar bons, ja que s'ha guanyat als equips teòricament més fluixos i a l'equip de Sa Dragonera, un dels favorits. Si a la darrera jornada es guanya a l'Inca i el Marratxí guanya Sa Dragonera, segurament quedaria classificat en quarta posició. De totes maneres seria una bona classificació quedar en cinquena posició i haver guanyat als tres darrers classificats, ja que aquests resultats compten en la segona fase.

Dels jugadors cal destacar l'actuació d'en Jeroni, amb el joc agressiu que sempre l'ha caracteritzat, ha jugat totes les partides amb un percentatge del 67 %. En Monserrat amb una gran serenitat i un joc precís, ha

DOS EQUIPS: PRIMERA I TERCERA

guanyat dues de les tres partides jugades. També ha jugat tres partides amb l'altre equip amb el mateix resultat. L'objectiu de l'equip de Tercera es fer cantera per introduir nous jugadors en el Club. Cal dir que l'edat no té importància en l'escaes. En l'equip hi ha jugadors de menys de deu anys fins a d'altres que pasen els quaranta. Els jugadors que més partides han jugat a Tercera són els

més joves: en Joan Miquel Ferriol (a la fotografia de la dreta) ha jugat totes les partides i una menys en Miquel Angel Bergas.

L'equip, a falta d'una ronda, ha guanyat una partida i n'ha empatada una altra, ocupant la sisena posició.

Seguidament teniu la taula que resumeix aquesta categoria.

CAMPIONAT DE MALLORCA PER EQUIPS- TERCERA GRUP B											
	EQUIPS	1	2	3	4	5	6	7	8	PUNTS	CLASS.
1	A. PALMESANA F		0	0.5	1	0		1	1	3.5	4t
2	FELANITX A	1		0.5	1	1	1		1	5.5	1r
3	SON DAMETO E	0.5	0.5		1	1	1	1		5.0	2n
4	MARIA DE LA SALUT B	0	0	0			1	0	0.5	1.5	6è
5	A. PALMESANA E	1	0	0			1	1	1	4.0	3r
6	LLEVANT-SA TORRE		0	0	0	0		0	0	0.0	8è
7	CAMPOS D	0		0	1	0	1		1	3.0	5è
8	SON DAMETO F	0	0		0.5	0	1	0		1.5	7è
	RIVAL	3.5	3	2.5			0.5	3	2	TOTAL	%
	MARIA DE LA SALUT	0.5	1	1.5			3.5	1	2	9.5/24	40 %
	ENRIC POZO (1923)								1	1/1	100 %
	MONSERRATE MUNAR (1919)		0					1	1	2/3	67 %
	PERE A. BUÑOLA (1876)	0.5		1						1.5/2	75 %
	MIQUEL ANGEL BERGAS	0		0			0.5	0	0	0.5/5	10 %
	JAUME DARDER	0	0	0.5						0.5/3	17 %
	JAUME BERGAS		0					0		0/2	0 %
	PEDRO FERRIOL PORTELLS						1			1/1	100 %
	JOAN MIQUEL FERRIOL	0	1	0			1	0	0	2/6	33 %
	MIQUEL MAS						1			1/1	100 %

BIBLIOTECA MUNICIPAL

NOVETATS QUE PODEN CONSULTAR ELS INFANTS

El món dels nens en imatges i paraules (1-3 anys). (Edicions TODOLIBRO).

Fent un tomb pel món, Caterina i l'Ós. Christiane Pieper. Editora KALANDRA (Col·lecció LLIBRES PER A SOMIAR).

Las notas que van de fiesta. Olga Pérez Alonso. El Barco de Vapor (Para empezar a leer).

La Talpeta que volia saber qui li havia fet allò en el cap. Werner Holzwarth i Wolf Erllich. Editora KALANDRA (Col·lecció LLIBRES PER A SOMIAR).

El Pastor Raül. Eva Muggenthaler. Editora KALANDRA (Col·lecció LLIBRES PER A SOMIAR)

“El pastor Raül està tip de la vida en el camp i va a la ciutat, on vol viure com un senyor elegant. Però les seves ovelles el troben i es fiquen al seu pis de lloguer. Quan en Raül queda amb una noia, no sap que fer. Com la pot rebre amb totes les ovelles pel mig?”

La Zebra Camil·la. Marisa Núñez i Óscar Villán. Editora Kalandra. (Col·lecció LLIBRES PER A SOMIAR).

“Allà on el món s’acaba,
al país on el vent fa mitja volta,
viví una”

NOVETATS PER A ADULTS

Camins. Exercicis de comprensió lectora. Ramon Bassa, Miquel Cabot, Ramon Díaz i Joan Lladonet. Editorial Moll.

Aplega una selecció de lectures variades en el tema i en la forma: poemes, contes, acudits, publicitat, rondalles, etc. També una proposta d’exercicis sobre cada una d’aquestes lectures amb la intenció de fer reflexionar l’alumne sobre el que llegeix i d’ajudar-lo a aprofundir de cada vegada més en el missatge explícit o implícit de la lectura.

Quaderns de pau i solidaritat (disponibles del 5 al 11)

Situació a Colòmbia, una altra realitat n. 11

“La violència exercida contra aquests grups (minories ètniques) comprèn igualment l’ocupació dels seus territoris per part de grans multinacionals, que recolzades per sectors de l’Exèrcit Nacional i grups paramilitars, han pres a la força comunitats del baix Atrato...”

“La policia, els militars i els paramilitars han estat i són els màxims executors d’aquesta via repressora **contra la llibertat d’expressió...**”

Revista “**El temps**” . Es rep setmanalment.

Número 916: **Occident davant l’espill.**

“Des de fa molt de temps, els musulmans ja no consideren Occident una cultura cristiana, sinó una cultura materialista”.

“La religió només explica una petitíssima part del que ha passat. La resta només és comprensible apel·lant a paràmetres polítics, socials i econòmics. ...El problema és un altre: la política petroliera dissenyada per Occident ha creat els seus monstres.”

Revista trimestral de novetats, **Bibliodiversidad.**

Extracto de la intervenció del escritor mexicano Carlos Fuentes en la clausura del II Congreso de la lengua Española: “(...) De la catástrofe de la conquista nacimos todos nosotros, los indoiberoamericanos. Fuimos, inmediatamente, mestizos, hombres y mujeres de sangres indígena, española y, poco más tarde, africana...”

Teatre, l’art a l’ensenyament. Pere J. Mascaró. Palma, Ciutat Educativa (Col·lecció Eines Núm.7).

“En general, es pot afirmar que la imaginació serveix per a conhortar l’home d’allò que no pot ser. L’humor, en canvi, d’allò que és”. Winston Churchill, polític.

“Fer teatre és allargar la infantesa, jugar a fer saltar cap enrere el moment de morir”. Marcello Mastroianni, actor.

L’ecologia, a casa. Com evitar els riscos mediambientals i de salut a la llar. Enric Aulí i Mellado. Pòrtic.

“Doncs, a més, encara que hi posin biodegradable, i l’administració ho permeti, els detergents tarden dies a degradar-se; tants, que els detergents abocats a les aigües residuals de la majoria de les poblacions...”

Encarregada de la Biblioteca
Francesca Maria Mas Font